

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECC

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Svetli žarek z vzhoda

Letos preteče šestnajst let, odkar boljševiška stranka vlada Rusijo. Vse, kar je bilo, so uničili, in so potem začeli graditi vse iznova. Dva in dvajset milijonov kvadratnih kilometrov zemlje, ki obsega skoro polovico Evrope in Azije, naj bi postalo obiljuben raj na zemlji. Ustvarili so največji birokratični aparat na svetu, ki deluje z masinsko točnostjo in je vso državo izenačil od pamirske visoke planote do Eskimov, od Dnjestra do Tihega oceana. Izvaja se industrializacija in elektrifikacija s tolikimi energijami, da se spričo teh številčkov človeku zavrti v glavi. Za to delo je državni ustroj mobiliziral sto in petdeset milijonov ljudi, ki z nezaskižanimi žrtvami osebnosti, ugodja in udobja kakor deli ogromnega stroja robotajo za načrte diktatorjev, lektirskih se ne videl v svojih prostorih Kreml. Ljuben se je pobahal, da je šele on pravi naslednik Petra Velikega, ki je na enak način za ceno stotisočev življenj zgradil vele mesta na močvirjih, vse, kar se mu ni pokorilo, dal obglaviti ali pa na stotisoče poslal v Sibirijo v gotovo smrt in ostale izpremenil v popolne sužnje sistema. Ljuben je opravil še večje delo: dočim je v carizmu bilo ponekod in včasih še možno nekoliko bolj svobodno dihati, ker je birokracija bila nemarna, pa se v Sovjetski Rusiji ničesar ne izpregleda in mora vse biti na svojem mestu kakor akterji v ogromni igri, ki jo vsemogočni diktatorji režirajo z vsemi sredstvi moderne tehnike, kakršnih strašni Peter ni imel niti v sanjah na razpolago. Obenem pa se vlija ljudem dan na dan v glavo ateistični katekizem, na podlagi katerega je po mnenju kremških diktatorjev edino mogoče uresničiti komunizem ali kolektivizem na zemlji. Ljudje naj bi ne verovali v Boga, ker je to mistična predstava, ki človeka odtrjuje delu na zemlji, mu jemlje človeško samozavest in odriga od narave, koje produkt je. Vera v Kristusa je škodljiva, ker uči trpeti, se vdajati v višjo voljo in prenašati krivico, namesto da bi človek skušal sam s svojimi močmi, edino oprijat svoj um, izpremeniti zemljo in razmere do stanja največje popolnosti. Edina prava vera je vera v socializem, ki mora priti po nujnem razvoju materialnih prilik in človeka, edini cilj življenja pa je maksimalni gnetni blagostanja, socialne enakosti in civilizacije.

Šestnajst let obdeluje železni sovjetski režim s tem naukom možgane svojih pokornih, za evangelij končnega odrešenja in osvobodjenja človeštva že na zemlji od nekdanj zlo dovtetnih državljani. Otroci od najnežnejše starosti nikoli ne slišijo ničesar božjega, verski poduk, ki je bil od začetka dovoljen vsaj potem, ko je mlad človek dorasel in ga popolnoma prostovoljno zaželel, zdaj tudi po tej dobi ni več dovoljen (faktično tudi prej ni bil mogoč). Strah pred denunciacijo pa veliko večino kmetijskega in delavskega prebivalstva odvrača od tega, da bi otroke med štirimi stenami doma v religioznem smislu vzgajali, četudi bi sami bili verni. Sicer pa šola sistematično ubija v otrokih, oziroma skuša z vsemi sredstvi ubijati verski čut, zakaj sovjetska šola je popolnoma brezverska, čeprav sovjeti pred Evropo zatrjujejo, da po ustavi verska izpoved svobodna. Kdor bi kazal javno kolikšna religiozna miselnost, sploh ni pravi državljani in takoj osumljen, kar ni šala v deželi, kjer državna policija spremlja človeka od zibelke do groba in ne zahteva samo zunanje pokorščine režimu, ampak tudi polne notranje udanosti iz prepričanja komunističnih filozofskih načelom. Negleda na to, da je boljševiška vlada nebroj duhovščine pobila, internirala v smrtonosnih ječah ob Ledenem morju in zaprla cerkve, kjer je le mogla, preganja tudi tiste, ki še vrše bogoslužne čine, ne da bi se jim moglo očitati kakršnokoli antisocialno čuvstvo ali dejanje proti obstoječemu političnemu režimu. Zakaj duhovnik je v Sovjetski Rusiji, samo zato, ker je duhovnik, z vso svojo družino vred neenakopraven državljani, ki se mu ne kazuje samo polovica živl in obleke, kakor ostalim državljanom, in ki je oropan tudi drugih pravic in udobnosti — tako na primer dobi le najslabše stanovanje in na kakšno službo sploh ne more misliti, z eno nogo pa je sploh v ječi. Vera se oficijelno zasramuje po šoli, tisku, brošurah in knjigah, ki so vse od države založene, po državnih brezverskih muzejih in po propagandi, ki jo vlada z vsemi silami podpira, medtem ko neprav Evropi in Ameriki izjavlja, da to delajo privatne družbe, in katere da ona nima ingerence... Na kaj kremški diktatorji nimajo ingerence? Sicer pa sovjetski državljani vsak dan sliši, da je sreča mogoča samo brez Boga, da je gospodarsko urejena in socialno pravilna družba ustvarljiva samo na ateistični podlagi, da je pravi »bogi« samo človek in da razum tega človeka in materije sploh ničesar ni, tako da bi ne bilo čudno, če bi po šestnajstih letih bil že vsak Rus brez izjeme prepričan po ateizmu. To bi vsak Rus brez izjeme prepričan po ateizmu. To bi bilo tem bolj razumljivo, ker je carski režim s svojimi policijskimi metodami zelo obsodil cerkev, ki jo je upravljal takrat absolutizem in njegovemu krivičnemu družabnemu redu popolnoma udinjana višja hierarhija (izjeme so bile, pa so jih zaprli v samostan, če jih niso poslali v Sibirijo), dočim nižja duhovščina naloge, da ljudstvo versko in moralno poučuje, sploh ni mogla vršiti, najsi bo že zaradi nezadostne izobrazbe in moralne volje ali pa, ker ni smela, zakaj duhovno vodstvo je v carski Rusiji bilo dovoljeno in poverjeno samo — policiji. Ta je strogo pazila, da se ni v to vmešaval kdo drugi...

Torej sovjeti so vse storili in delajo naprej, da bi Boga z ruske zemlje in iz ruskih src pregnali. Rezultat? Ne sovjetom sovražno ali neprijazni, od kapitalizma plačani listi, ampak intelektualci, ki so v Rusiji dolgo časa bivali in pod sovjetskim režimom, pohi simpatiji do njega, delali pa se zdaj vrtniki, nam pripovedujejo, kako nabitno polne so bile lanske božične cerkve v Moskvi, Leningradu, Harkovu, Kijevu in Sverdlovsku pa po vsej matuški Rusiji sploh. Cerkve so bile premajhne za toliko množico vernikov, ki so stali v gosti gredi na trgu, ne da bi se dali oplasti ali moliti po brezbožnih, ki so kričali in trošili svoje letake z napismi: »Vera je opij za narod!« in podobno. S tako globoko pobožnostjo so prisostvovali ginljivi vzhodni liturgiji, kakor nikoli tako pod oarji. Bili so to delavci in okoličani, in sicer tudi mladi, ki so šli skozi vso šolo sovjetskega ateizma in propagande. Leto poroča sedaj časopisje o velikonočnih praznikih in sovjetski tisk to dejstvo potrjuje, naglašajoč potrebo intenzivnejše propagande in izobrazbe v smislu ateizma in zgodovinskega materializma, zakaj krščanska religija še vedno ni izkoreninjena... Mi-

Notranjepolitičen položaj v Avstriji se čisti...

Senca Heimwehra nad Avstrijo

Kaj hoče knez Starhemberg

Proti političnemu katolicizmu - za hitlerizem

Dunaj, 12. aprila. Z. Notranja politična preureditev Avstrije hitro napreduje. Na mesto starih strank, ki so razpuščene, je stopila »domovinska fronta« kot edina pravomočna politična zastopnica ljudstva, ki ji bo stala ob strani tudi enotna brambna organizacija »brambna fronta« (Wehrfront). Toda med tem, ko prehod iz režima političnih strank v režim enotne stranke za enkrat ni predstavljal nobenih večjih težav in se je spreobeleka izvršila hitro, so nastale pri izenačevanju brambnih oboroženih organizacij večje nepravilnosti, kar tukaj je hotel Heimwehr obdržati svojo v revolucionarnih dneh dokazano premoč.

Dolluss ima še položaj v rokah

Čeravno se dr. Dolluss spretno otepa sitnega Starhemberga na političnem polju, se mu je na polju oborožene organizacije moral vdati. Tako je bil med obema dosežen sporazum, ki določa, da posamezne oborožene organizacije ne bodo razpuščene, pač pa da pridejo pod enotno vodstvo »sveta voditeljev«, čigar vrhovni vodja in predsednik pa je postal knez Starhemberg. Nadalje so določili, da bo ta enotna »brambna fronta« imela tudi v vladi svojega posebnega zastopnika. Tudi zastavo obdrži Heimwehr svojo (belo-zeleno), med tem ko je zastava domovinske fronte rdeča-bela-rdeča s križem v sredi, in zastava nove režimske delavske fronte rdeča s črnim križem v sredi. Knez Starhemberg bo sklepe sporazuma predložil

veliki konferenci voditeljev, ki se je danes sestala tukaj.

Čudni glasovi...

Heimwehr si v sestavu avstrijske vlade vsak dan zagotavlja večji vpliv. V zvezi s tem je morda zanimivo omeniti misli, ki so izšle v obliki knjige »Deutschland und Österreich« in ki jih je napisal nekdanji tiskovni šef Heimwehra Bodo Kalltenböck. Ta gospod jasno in nedvoumno izvešava, »da se Heimwehr zopet oddaljuje Italiji in da tude izgubljene steze nazaj k velikemu nemškemu narodu«. Ista misel je bila izražena tudi od političnega šefa tirolskega Heimwehra dr. Schweinitzhaupta, ki je v svojem govoru v Innsbrucku izrecno poudaril, »da bo Heimwehr že gledal, da ne obračuna samo s krščansko socialno stranko, ampak tudi z vsakimi poskusi, da bi se kjerkoli drugod v drugi obliki zopet pojavila in da bo napravil konec političnemu katolicizmu«. V kolikor tiče razmerja do Nemčije, obžaluje tirolski heimwehrovski šef »sedanje stanje in bi od srca pozdravil vsak pokret za zblizanje. On pričakuje od nemške diplomacije, da bo napravila odločilno kretnjo in ponudila pogajanja avstrijski vladi. Če hočemo spraviti s sveta konflikt, ki tako bremeni naše duše, nam ne preostaja nič drugega, kot da napravimo debelo črto čez vso prošlost in začnemo hoditi nova pota skupno, nemška Avstrija in nemška Nemčija.«

V sedanjem avstrijskem režimu je Heimwehr

torej še vedno, in to vsak dan bolj, velik temen oblak, o katerem se še malo ve, kaj nosi, blagoslov ali nove nesreče. Po svoji ideologiji je megljen, po svojih pristaših protikrščanski. Naj se izvrši sedaj še zadnji preokret, pa bo postal glasnik vsenemške misli, ki ni prav čisto nič manj nevarna, če jo propagirajo narodni socialisti iz Nemčije ali heimwehrovski odredi iz Avstrije.

Starhembergov položaj tudi ni še jaseen. Hoteli so ga napraviti za drugega podkanclerja, poleg majorja Feya. On je to ponudbo odklonil, ter se izrazil, da bi sprejel mesto zveznega predsednika. Dokler ima Dollfuss še kolikšna moči v svojih rokah, se bo Starhemberga s vso silo otepal in mu ne bo prepustil po novi avstrijski ustavi najmočnejšega mesta v državi.

Nemški poslanik odpoklican?

Dunaj, 12. aprila. b. Danes se je tukaj razširila vest, da bo sedanji nemški poslanik na Dunaju Rith odstopil in da pride na njegovo mesto drugi nemški diplomat. Dr. Rith mora baje izstopiti iz istega razloga, zaradi katerega je baje odstopil njegov predhodnik grof Lerchenfeld, ker sta oba člana centurmaske stranke. Na poslanstvu izjavljajo, da o tem nihče ne ve ničesar. Medtem pa so v merodajnih krogih na vprašanje časnikarjev, če bo naslednik sedanjega poslanika morda sedanji nemški podkancler von Papen, odločno izjavili, da o tem ne more biti niti govora.

Stavijskijeva umazanija

Nov političen umor

Danes je bil umorjen bivši minister David — Sumijo framasonsko malijo, da se je hotela iznebiti neprijetne priče

Paris, 12. aprila. Z. Preiskovanje o framasonski umazaniji Stavijskijevga škandala in o zagonetnem umoru sodnika Princea, ki so ga ubili framasoni sami, da ne bi prišle v javnost za obstoj levičarskih strank obremenilne resnice, ne more z mesta. Danes dopoldne so zasliševali nekaj višjih uradnikov delovnega ministrstva, odkoder je baje bil Stavijski pravočasno opozorjen, da naj pobežne iz Pariza in od koder so že preje večkrat posredovali za sleparja, ko ga je hotela aretirati policija. Sodnija je zahtevala od parlamenta, naj ji izroči bivšega ministra za delo in enega najbolj uglednih framasonov Dalimiera. V parlamentarnih krogih trdijo, da bo parlament kmalu sklepal o izročitvi in levičarski poslanci se trudijo, da bi spravili skupaj večino glasov proti izročitvi.

Zmešnjavo pa je še povečala nenadna smrt Dalimierovega državn. podtajnika Louisa Da-

vida, ki je bil najden mrtev v svojem stanovanju. David je bil pozvan od preiskovalnega sodnika na zaslišanje. Smrt je torej v tej zvezi zelo zagonetna in javnost je že obsodila framasonsko malijo, da je tudi tega človeka spravila s sveta, ker se je bala njegovega pričevanja. Ogorčenje v javnosti vidno narašča, ker se je povsod usidral vtis, da policija in sodnija enostavno nočeta najti pravega sledu ter s svojim oklevanjem, ki se da samo razlagati s strohom pred maščevalnostjo framasonske lože, omogočata, da kompromitirana loža in vsa politična levica hitro uničujeta človeško življenje in dokazni material, brez izbire, samo da preprečita obteževalna razodetja. Danes popoldne se je v bojovniških krogih z vso resnostjo govorilo, da bo treba še enkrat koračiti pred parlament, toda »tokrat se ne bomo več ustavili na Trgu Edinosti«, kot se je izrazil eden med njimi.

Razorožitvena pogajanja

Anglijo skrbi nemško oboroževanje

London, 12. aprila. b. Britanska demarša v Berlinu je sprožila obširno diskusijo zaradi oboroževanja Nemčije, ki je brez dvoma prekršila vojne določbe versailske mirovne pogodbe. Nemški zunanji minister von Neurath je dal angleškemu poslaniku v Berlinu zahtevano pojasnilo glede zvišanja vojnih izdatkov za nemško armado. Von Neurath je dal ta pojasnila ustno in niso do vseh podrobnosti razsvetlila in opravičila visoke številke, ki jih vsebuje proračun nemškega vojnega ministrstva. Zaradi tega se splošno smatra, da ta pojasnila niso odstranila sum in bojazni drugih držav, posebno sosednih, da se Nemčija zares oborožuje čez ono mejo, ki ji je bila dovoljena v mirovnih pogodbah. Skrb britanske vlade pa se je nekoliko polegla, ko je britanska vlada sporočila, da

bo nemško zunanje ministrstvo dostavilo britanskemu poslaniku v Berlinu tudi noto, v kateri bo dopolnilo pojasnila, ki jih je že dal zunanji minister von Neurath in v katerih bo v vseh podrobnostih orisala vojni položaj Nemčije. »Times« v uvodnem članku poudarjajo, da je postopanje Nemčije ne-taktično, ker mora zvišanje izdatkov za nemško vojsko vsakakor vsakogar zaskrbeti in vznemiriti. Države, ki so oborožene, si predstavljajo Nemčijo v zelo slabi luči in se ne bodo mogle odločiti, da dajo Nemčiji koncesije, ki bi jo zadovoljile in ki bi obenem omogočile, da se z večjim zaupanjem odstopa od doslovnega tolmačenja juridičnih določb ter da se najde praktična rešitev za vprašanje vojne enakopravnosti.

Zeneva, 12. aprila. b. Snoči je zelo ugodno delovala vest, da je Nemčija pripravljena zopet sodelovati v Zvezi narodov, če pride do podpisa sprejemljive konvencije o stanju oborožitve.

★

Za narodne manjšine

Zeneva, 12. apr. b. V krogih Zveze narodov se živahno razpravlja o predlogu, ki ga je predložila glavnemu tajništvu Zveze narodov poljska delegacija in ki bo stavljen na dnevni red jesenskega zasedanja skupščine Zveze narodov. Poljska zahteva v tem svojem predlogu, da se zaščitijo vse narodne manjšine držav, ki so včlanjene v Zvezi narodov. Poljski predlog gre tudi za tem, da se izvoli poseben odbor predstavnikov držav članic Zveze narodov, ki bo imel nalogo, da izdela splošno konvencijo za mednarodno zaščito narodnih manjšin.

Prevalna zarota v Urugvaju

Buenos Aires, 12. aprila. AA. Iz Montevidea poročajo, da je urugvajska vlada izdala obširne ukrepe, ker je odkrila neko prevratno zaroto. Brazilske omejene oblasti so zaplenile večjo količino orožja, ki so ga hotele nekatere osebe skrivaj prepeleti v Urugvaj. Tudi argentinske oblasti so izdale potrebne ukrepe, da preprečijo prenos orožja v Urugvaj.

Samo 6 Čeljusincev

še čaka na rešitev

Moskva, 12. aprila. p. Danes so sovjetska letala rešila nadaljnjih 22 brodolomcev »Čeljusinka« ter jih prepeljali z letali na rt Van Karen. Sedaj jih je ostalo na prvotnem taborišču samo še 6, ki pa jih bodo tudi najbrž v kratkem rešili. Vodja ekspedicije prof. Schmidt, ki je nevarno zbolel in je imel danes izredno hudo mrzlico, je bil prepe-ljan z letalom na Aljasko v mesto Nome in bo najbrž operiran.

Češko-poljski prepir

Varšava, 12. apr. b. Poljsko-češkoslovaški odnos so se zopet poostriili. Poljski listi najostreje napadajo češkoslovaškega prosvetnega ministra, ker češkoslovaške oblasti silijo poljske delavce v karvinskih rudnikih, da pošiljajo svoje otroke v češkoslovaške šole. Uprava češkoslovaških rudnikov in drugih podjetij odpusti poljske delavce, ki se upirajo zahtevi, da pošljejo svoje otroke v češkoslovaške šole. V šolah se poljskim otrokom prepoveduje, da se imenujejo Poljake. Drug neugodni incident je v poljsko-češkoslovaškem sporu nastal zaradi tega, ker je poljska vlada brez kakšnega pojasnila prepovedala polskemu nogometnemu moštvu, ki bi moralo igrati v nedeljo s češkoslovaškim moštvom za svetovno prvenstvo v nogometu, da se tekme udeleži. Poljska vlada je ob enem odrekla tudi polne liste nogometnemu moštvu. Tudi varšavsko moštvo ni dobilo potnih listov za nogometno tekmo s Čehoslovaki.

Dementirano širokoustenje hitlerjevcev

Berlin, 12. aprila. Oficijozni organ režima »Völk. Beobachter« je bil objavil triumfalno vest, da je vsa katoliška mladina v Stuttgartu prestopila v narodnosocialistično mladinsko organizacijo. Papnov organ »Germania« ugotavlja danes, da ni prestopila vsa katoliška mladina v Stuttgartu, ampak da gre samo za eno skupino izmed sedmih, kolikor jih šteje tamošnja katoliška mladinska organizacija, ki šteje 22.000 članov, dočim znaša število onih, ki so prestopili k narodnosocialistični zvezi komaj 100.

Obsedno stanje v Španiji

Madrid, 12. aprila. AA. Ker se revolucionarne stavke čedalje bolj širijo, je vlada proglasila stanje pripravljenosti v pokrajini Saragosi.

Bolgarija in Albanija iščeta denarja

Pariz, 12. aprila. c. Bolgarski ministrski predsednik Mušanov je včeraj zelo dolgo konferiral z ministrskim predsednikom Doumergueom in zun. ministrom Barthoujem. Kot pogoj za vstop Bolgarije v balkanski pakt zahteva Mušanov večje mednarodno posojilo pod vodstvom Francije.

Tirana, 12. aprila. p. Albanski kralj Ahmed Zogu je odpotoval v Švico, od kjer odpotuje v Francijo. Temu potovanju pripisujejo v političnih krogih velik pomen, ker potuje albanski kralj v ho-zemstvo zato, da si pridobi sodelovanje Francije za denarno ozdravljenje svoje države, da se na ta način izogne prehudemu vplivu italijanskega kapitala.

Dunajska vremenska napoved: Zopet močnejša oblačnost. Na zapadu nagnjenec k padavinam. Majhne razlike v dnevni temperaturi: zjutraj topleje, opoldne hladneje, zmeraj zapadni vetrovi.

Nove varčevalne uredbe vlade

Znižanje draginskih doklad

Belgrad, 12. aprila. AA. Ministrijski svet je na predlog finančnega ministra odobril sledeče uredbe:

Čl. 4. Uredbe o draginskih dokladah državnih nameštencev št. 10.990/I od 12. marca 1930 se spreminja in glasi:

1. Mož in žena, državna uradnika v položajni skupini ne moreta prejemati oba popolnih osebnih draginskih dokladov, temveč se ženi osebne draginske doklade znižajo in sicer: a) za ves znesek, če prejema mož plačo od višote 6. do višote 1. položajne skupine; b) za 75%, če prejema mož plačo XII., XIII. ali IX. položajne skupine; c) za 50%, če prejema mož prejemke X. položajne skupine, in d) za 30%, če prejema mož plačo zvančnika ali služitelja.

To velja tudi tedaj, ako je mož častnik ali vojaški uradnik. Posamezni čini in razredi odgovarjajo tistim položajnim skupinam, v katerih so glede višine osebnih draginskih dokladov izenačeni z državnimi uradniki in nameštenci civilnega reda po čl. 1, 3 in 4 uredbe.

2. Ako je mož uradniški pripravnik, kontraktualni uradnik, honorarni služitelj ali dnevničar, žena mu je pa državna nameštinka v položajni skupini, se ženi osebne draginske doklade znižajo takole: a) za ves znesek, ako je mesečna bruto-nagrada moža večja od 2500 Din; b) za 75%, ako je mesečna bruto-nagrada moža 1600 do 2500 Din; c) za 50%, ako je mesečna bruto-nagrada moža 1100 do 1600 Din, in d) za 30%, ako je mesečna bruto-nagrada moža izpod 1100 Din.

3. Določbe točke 1 in 2 se bodo izvajale tudi tedaj, če je mož banovinski uradnik ali uradniški pripravnik ali pa ako dela v banovinski službi kot kontraktualni namešteneec, honorarni uradnik ali dnevničar.

4. Ako je mož v kateri drugi samoupravni službi ali v privatni službi ali državni ali samoupravni upokojenec, ali ima dohodke od posestva, se osebne draginske doklade ženi znižajo analogno z določbami gornjih členov.

5. Ako se mož bavi s samostojnim delom s pridobitnim namenom (§ 42. zakona o neposrednih davkih), žena nima pravice na osebne draginske doklade.

6. Določbe točk 1 do 5 se nanašajo samo na primere, kjer mož in žena stanujeta v istem kraju. Izjema je le tedaj, če živi žena ločeno od moža zaradi zakonskih razprtij, ne glede na to, ali je ločitveni proces izvršen ali ne; v vsakem takem primeru dobi žena poln znesek.

7. Neorojenim državnim nameštencem, neorojenim državnim nameštencem, katerih roditelji so državni nameštenci ali kontraktualni uradniki, honorarni nameštenci ali dnevničarji, v službi države ali banovine ali samoupravni ali privatni uradniki, ali državni ali samoupravni upokojenci, ali se pa bavijo s samostojnim delom (čl. 42. zakona o neposrednih davkih), ali imajo dohodke od posestva v mesečnih brutto-zneskih večjih od 2500 dinarjev, se znižajo osebne doklade za 50%, in sicer tedaj, če žive z roditelji v istem gospodinjstvu. V nasprotnem primeru se jim osebne draginske doklade izplačajo v polni višini.

Te izjemne določbe dobijo veljavo 1. maja 1934.

Znižanje pokojnin

Ministrijski svet je na predlog finančnega ministra odobril sledeče spremembe v uredbi o draginskih dokladah državnim upokojencem št. 11.313-I od 14. marca 1933:

V čl. 1 se doda nov odstavek (3.), ki se glasi: Upokojenec, ki se začasno mudi izven kraja svojega stalnega bivanja delj kakor dva meseca, dobi osebne draginske doklade po draginskem razredu tistega kraja, kjer se začasno mudi, če je ta kraj v nižjem draginskem razredu od kraja njegovega bivanja.

Čl. 13 uredbe se izpremeni in se glasi:

1. Mož in žena, oba upokojenca po zakonih, ki so dobili obvezno moč po 1. septembru 1923, ne moreta prejemati oba popolnih osebnih draginskih dokladov, temveč se ženi osebne draginske doklade znižajo in sicer: a) za ves znesek, če znašajo brutto-mesečni dohodki moža, ne všteti rodinskih draginskih dokladov, več ko 2500 Din; b) za 75%, ako znašajo mesečni brutto-dohodki moža, ne všteti rodinskih draginskih dokladov, 1.600 do 2500 Din; c) za 50%, ako znašajo mesečni brutto-dohodki moža, ne všteti rodinskih draginskih dokladov, 1.100 do 1.600 Din, in d) za 30%, ako znašajo mesečni brutto-dohodki moža, ne všteti rodinskih draginskih dokladov, manj ko 1.100 Din.

2. Ako je mož aktivni državni ali pa banovinski uradnik, žena pa vpojojenka po zakonih, ki so dobili obvezno moč po 1. septembru 1923, se ženi osebne draginske doklade znižajo takole: a) za ves znesek, če prejema mož plačo od prve do šeste pol. skupine; b) za 75%, če prejema mož plačo v sedmi, osmi ali deveti pol. skupini; c) za 50%, ako prejema mož plačo desete pol. skupine in d) za 30%, ako prejema mož plačo zvančnika ali služitelja.

To velja tudi tedaj, ako je mož častnik ali vojaški uradnik. Posamezni čini in razredi vojaškega uradnika odgovarjajo tistim položajnim skupinam, v katerih so glede osebnih draginskih dokladov izenačeni z državnimi uradniki civilnega reda.

3. Ako je mož kontraktualni uradnik ali honorarni uslužbenec v državni ali banovinski službi ali samoupravni uradnik ali privatni namešteneec ali samoupravni upokojenec, ali ima dohodke od posestva, žena je pa osebna upokojenka, po zakonu, ki je stopil v veljavo po 1. septembru 1923, se ženi osebne draginske doklade znižajo analogno po določbah čl. 1.

4. Kadar se mož bavi s samostojnim delom s pridobitne svrhe (čl. 42. zakona o neposrednih davkih), žena nima pravice do osebne draginske doklade, ne glede na to, po katerem zakonu je upokojenka.

5. Določbe odstavkov 1 do 4 se ne nanašajo na primere, kadar živita mož in žena ločeno zaradi zakonskih razprtij.

Te izjemne določbe in dopolnitve veljajo od 1. maja 1934.

Znižanje plač poslancev in senatorjev

Belgrad, 12. apr. AA. Na seji ministrskega sveta od 12. aprila se je nadaljevala diskusija o delnih ukrepih za izvršitev pooblastil, dobljenih na podlagi člena 64 finančnega zakona za leto 1934/35. V skladu s predlogi, iznesenimi prvič več prilikah na proračunski debati tako v enoti kakor v narodni skupščini, da se znižajo prejemki narodnih poslancev in senatorjev v teh dveh zakonskih telesih, je ministrijski svet sklenil, da najmanjše predložiti v narodni skupščini in v senatu, da se znižajo dohodki narodnih poslancev na 1500 Din na me-

sec. V zvezi s tem je takoj odredil finančnemu ministru, da se prihranili, ki se na ta način dosežejo po proračunskih kreditih prvega in drugega zakonodajnega telesa, da o potom virmana na razpolago g. prosvetnemu ministru, da se omogoči izpolnitev vsaj 500 učiteljskih (profesorskih) mest. Prav tako naj se tudi ostali prihranki, ki se bodo dosegli z nadaljnjimi štedljivostnimi ukrepi, ki jih bodo po sklepih prejšnje seje ministrskega sveta od 11. aprila predložili posamezni resorni ministri in ki naj se kar najhitreje predložijo in izvrše v zmišlu omenjenih zakonodajnih pooblastil za nadaljnje izpolnjevanje pri imenovanju kvalificiranih oseb za posamezne stroke državne službe, ki se jim doslej ni mogla dati zaposlitev.

Varčevanje v državnih in samoupravnih gospodarstvih

Belgrad, 11. aprila. AA. Ministrijski svet je na seji 11. t. m. razpravljal o prehodnih ukrepih, ki naj jih izda za izvedbo določb čl. 64 finančnega zakona za 1934/35.

Te določbe nalagajo ministrskega sveta, da izvrši vse potrebne ukrepe, ki naj ustvarijo prave pogoje za zmislivo in racionalno varčevanje v državnem in samoupravnih gospodarstvih.

V zvezi s temi pooblastili je finančni minister predložil ministrskega sveta celo vrsto ukrepov, ki jih je ministrijski svet sprejel.

Na tej seji je ministrijski svet sklenil, da naj tudi ostali resorni ministri v najkrajšem času predložijo v zmišlu čl. 64 finančnega zakona za leto 1934/35 potrebne ukrepe, da se v vseh panogah državne uprave dosežejo kar največji prihranki in da se kar najracionalneje varčuje. Ministrijski svet je na tej seji odobril rodniško znižanje osebnih draginskih dokladov v tistih primerih, kjer je zaposlenih več oseb v eni rodnihi, dalje o znižanju potnih stroškov v inozemstvo za uradna potovanja in ukrepe o reorganizaciji upravnega odbora samostojne uprave državnih monopolov in državne sladkorne tovarne na Čukarici.

1. Rodniške draginske doklade se zmanjšajo samo tedaj, kjer je zaposlenih, odnosno kjer služi več članov rodine. Tam kjer služi samo en član rodine, ostane vse nedotaknjeno. Pri izpremembi teh določb je ministrijski svet postavil načelo, da se ženi osebne doklade znižajo v tistih primerih, kjer mož in žena stanujeta v istem kraju, in je mož državni ali samoupravni uradnik, služitelj ali upokojenec. Doklade se znižajo za 20 do 50%, v skladu z razredom in prejemki moža odnosno njegovimi dohodki od privatne službe, privatnega dela itd. Ženine doklade, ako je kontraktualna uradnica ali honorarna, se znižajo po istih načelih. Slični predpisi veljajo za primere, ako je mož uradniški pripravnik, kontraktualni uradnik, honorarni namešteneec, uradnik in podobno.

Enako se znižajo nagrade ženam, kakor uradniškim pripravnikom in kontraktualnim uradnikom, če so jim starši ali možje uradniki ali nameštenci ali imajo posestvo ali sicer dosti dohodkov za vzdrževanje rodine, če žive ti otroci skupaj z njimi v istem gospodinjstvu.

Osebnih doklade žene se znižajo tudi tedaj, kadar sta mož in žena državna upokojenka po novem zakonu ali tedaj, ako je mož uradniški pripravnik ali dnevničar ali kaj podobnega, žena pa upokojenka po novem zakonu. Žena, ki prejema osebno pokojnino, izgubi doklade, kadar mož samostojno dela v pridobitne svrhe. Toda noben izmed teh primerov ne stopi v veljavo, ako mož in žena ne stanujeta skupaj zaradi zakonskih razprtij.

2. Pri potnih stroških v inozemstvo se ukinejo razlike v predpisih, ki so doslej veljali za takšna uradna potovanja. Te nagrade so bile doslej predpisane za vsako posamezno stroko. Posledica je bila, da so bile nagrade v posameznih strokah različne. Za to ni bilo nikakega objektivnega razloga. Te neenakosti so zdalej odstranjene. To bo pa imelo za posledico tudi znižanje izdatkov za te namene, ker se maksimirajo dnevnice po skupinah uradnikov.

3. Reorganizacija upravnega odbora samostojne uprave državnih monopolov in državne sladkorne tovarne na Čukarici se izvrši tako, da se zniža število članov upravnega odbora in nadzornega odbora ter se določijo in maksimirajo nagrade članom teh odborov.

Znižanje nagrad dnevničarjem

Belgrad, 12. aprila. AA. Ministrijski svet je na predlog finančnega ministra odobril tale odlok o velikosti nagrad dnevničarjem in honorarnim nameštencem:

Čl. 1. Moške in ženske osebe, ki se nahajajo v službi države kot dnevničarji ali honorarni nameštenci in katerih roditelji, odnosno možje so takisto zaposleni v državni, samoupravni ali privatni službi, ali imajo sicer zadosti dohodkov za vzdrževanje rodine, ne morejo dobiti polne nagrade, temveč se jim zniža po določilih tega odloka.

Čl. 2. Ako je mož državni, banovinski ali samoupravni uradnik, žena pa dnevničarka ali honorarna nameštinka, se ženi nagrada zniža za: a) za 40%, če dobiva mož plačo v prvi ali drugi položajni skupini; b) za 30%, ako dobiva mož plačo v sedmi do desete položajne skupine, in c) za 20%, ako dobiva mož plačo zvančnika ali služitelja. To velja tudi tedaj, kadar je mož častnik ali vojaški uradnik. Posamezni čini in razredi odgovarjajo tistim položajnim skupinam, v katerih so častniki ali vojaški uradniki glede osebnih draginskih dokladov izenačeni z aktivnimi uradniki civilnega reda.

Čl. 3. Ako je mož uradniški pripravnik, kontraktualni uradnik ali honorarni namešteneec v drž. ali banovinski službi, ali državni ali samoupravni upokojenec, ali samoupravni ali privatni namešteneec, ali ima dohodke od posestva, se ženi nagrada zniža: a) za 40%, ako mesečni brutto dohodki moža presegajo 2500 Din, b) za 30%, ako mesečni brutto dohodki moža znašajo 1200 do 2500 Din, in c) za 20%, ako mesečni brutto dohodki moža znašajo manj ko 1200 Din.

Čl. 4. Ako se mož bavi s samostojnim delom s pridobitne svrhe (čl. 42. zakona o neposrednih davkih), se ženi zniža nagrada za 50%.

Čl. 5. Obveznosti čl. 1—4 se nanašajo samo na tiste primere, kjer stanujeta mož in žena v istem kraju. Izjemno od tega, ako živi žena ločeno od moža zaradi zakonskih razprtij, se izplača nagrada v polnem znesku.

Čl. 6. Neorojenim uradnikom in honorar-

nim uslužbencem ter neporočenim uradnicam in honorarnim uslužbenkam, katerih starši so aktivni državni ali banovinski nameštenci ali kontraktualni uradniki, honorarni uslužbenci v državni ali banovinski službi, ali dnevničarji, ali državni ali samoupravni upokojenci, ali samoupravni upokojenci, ali samoupravni ali privatni nameštenci, ali pa imajo dohodke od posestva, ali pa se bavijo s samostojnim delom, se znižajo nagrade po čl. 1—4, ako žive z roditelji v skupnem gospodinjstvu. V nasprotnem primeru se nagrade izplačajo v polni višini.

Čl. 7. Po določbah gornjih členov se bodo določale nagrade tudi onim dnevničarjem in honorarnim nameštencem, ki se po obstoječih predpisih jemljejo v službo države po uveljavitvi tega odloka.

V vsem ostalem ostanejo v veljavi zakonski predpisi, ki se nanašajo na dnevničarske in honorarne nameštence.

Ta odlok velja od 1. maja 1934.

Znižanje prejemkov pripravnikov in kontraktualnih uradnikov

Belgrad, 12. apr. AA. Odlok o prejemkih uradniških pripravnikov in kontraktualnih uradnikov. Na podlagi ods. 1—3 člena 64 finančnega zakona za 1934/35 je ministrijski svet na predlog finančnega ministra odobril tale odlok o prejemkih uradniških pripravnikov in kontraktualnih nameštencev.

Čl. 1. Uradniški pripravniki in kontraktualni uradniki, ki bodo na dan uveljavitve tega odloka v državni službi, in katerih roditelji, odnosno možje so v državni, samoupravni ali privatni službi, ali imajo zadosti dohodkov, da lahko vzdržujejo rodino, ne morejo prejemati polnih prejemkov uradniških pripravnikov ali kontraktualnih uradnikov.

Čl. 2. Ako je mož aktivni državni ali banovinski uradnik, žena pa uradniška pripravnica ali kontraktualna uradnica, se ženi plača odnosno nagrada zniža: a) za 40%, če prejema mož plačo v 1. do 6. položajni skupini večje, b) za 30%, ako prejema mož plačo v 7. do 10. položajni skupini, c) za 20%, ako prejema mož plačo zvančnika ali služitelja.

To velja tudi tedaj, kadar je mož častnik ali vojaški uradnik. Posamezni čini in razredi odgovarjajo tistim položajnim skupinam, v katerih so

častniki ali vojaški uradniki glede osebnih dokladov izenačeni z aktivnimi uradniki civilnega reda.

Čl. 3. Ako je mož uradniški pripravnik, kontraktualni uradnik, honorarni namešteneec ali dnevničar v državni ali banovinski službi, ali državni ali samoupravni upokojenec, ali samoupravni ali privatni uradnik, ali ima dohodke od posestva, se plača ženi kot uradniške pripravnice ali kontraktualne uradnice zniža: a) za 40%, ako znašajo mesečni brutto-dohodki moža več ko 2500 Din; b) za 30%, ako znašajo mesečni brutto-dohodki moža 1200—2500 Din; c) za 20%, ako znašajo mesečni brutto-dohodki moža manj ko 1200 Din.

Čl. 4. Ako se mož bavi s samostojnim delom (čl. 42. zakona o neposrednih davkih), se plača ženi kot uradniške pripravnice, odnosno nagrada žene kot kontraktualne uradnice zniža za 50%.

Čl. 5. Odredbe čl. 1 do 4 veljajo samo tedaj, kadar stanujeta mož in žena v istem kraju. Izjemno od tega se ženi, ako živi ločeno od moža zaradi zakonskih razprtij, izplačajo popolni mesečni prejemki.

Čl. 6. Neorojenim in neorojenim uradničkim pripravnikom in kontraktualnim uradnicam, katerih roditelji so aktivni državni ali banovinski ali samoupravni uradniki, kontraktualni, honorarni ali dnevničarji v službi države ali banovine, ali so državni ali samoupravni upokojenci, ali samoupravni ali privatni uradniki, ali imajo dohodke od posestva, ali se bavijo s samostojnim delom, se zniža plača odnosno nagrada po čl. 1 do 4, ako žive z roditelji v istem gospodinjstvu. V nasprotnem primeru se jim izplača plača odnosno nagrada v polnem obsegu.

Čl. 7. Po določbah poprejšnjih členov se bo odredila plača odnosno nagrada tistim uradniškim pripravnikom in kontraktualnim uradnikom, ki se po obstoječih predpisih vzamejo v državno službo po uveljavitvi tega zakona. V vseh ostalih primerih pa ostanejo tudi nadalje v veljavi sedanji zakonski predpisi, ki se nanašajo na uradniške pripravnike in kontraktualne uradnike.

Čl. 8. Ta odlok velja od 1. maja 1934. St. 14.311/I. (Iz splošnega oddelka finančnega ministristva 11. apr. 1934, v Belgradu.)

Kulturni boj v Nemčiji

Režim nadaljuje borbo zoper katoličane na celi črti

Gre za novo državno poganstvo, ki ga voditelji nacionalistične Hitlerjeve stranke skušajo vcepiti v dušo nemških državljanov.

Ni dolgo, kar je bila ustanovljena nova organizacija, ki se imenuje »Zveza Wotanovih častilecev«, z namenom, da oživi spomin na staro germansko božanstvo. Njen program je naloga »zbrati božje preroke, vidce in junake, ki hočejo delati in postopati v duhu tistih pradedov, ki so verovali v germanske bogove.« Glavna točka njihove veropovedi je naslednja: »Mi verujemo v Boga, ki je edina dobrina. Zadeva vsakega po edince pa je, da si predstavlja Boga in ga išče bodisi kot bitje, bodisi kot moč, bodisi kot osebnost. Bog se izraža v človeški duši. Znova se rodi v duši, ki more postati osvoboditelj čudeža.« Katoliški list v Bonnu »Deutsche Reichszeitung« je napisal članek, kjer pravi: »Svobodomiselnost si je vzelo ponosno ime novega poganstva in koraka svojo zmagovalno pot pod zastavo tretjega cesarstva.« Zaradi tega članka je izdajanje lista bilo za delj časa prepovedano. Višji državni tožilec v Porenju je prepovedi motiviral z naslednjimi izrazi: »Takšno pisanje lahko vzbudi v čitalcih misljenje, da je novi poganizem uraden nauk, ki ga narodni socializem razširja, kakor da želi, da postane neke vrste državna vera. Toda te misli so v nasprotju z uradnimi izjavami kancelerja in Alfreda Rosenberga in lahko škodujejo ugledu države.«

Kljub temu pa je znano dejstvo, da se brezbožni nauki in novo poganstvo lahko nemoteno širi in da uživa vso podporo narodne socialistične stranke. Čeprav to ni oficijelna podpora države, vendar je končni učinek isti. Situacija je tako zelo napeta med vernimi katoličani in stranko na oblasti, da je bil katoliški shod, ki bi moral biti ta teden v Gleiwitzu v Zgornji Šleziji, odložen na poznejši čas, ker se je bilo bati najrazličnejših šikan vladajoče stranke.

V nedeljo je Baldur von Schirach, voditelj Hitlerjeve mladine, znova sprožil vprašanje med katoliškimi verskimi mladimi organizacijami in Hitlerjevimi organizacijami. Govoril je pred 110.000 mladih Hitlerjevcev v občinskem parku. Njegovega govora ni mogoče tolmачiti v smislu, kakor da išče izmirjenja s katoličani. Baldur von Schirach je najprvo trdil, da je nemška mladina združena v Hitlerjevi stranki brez ozira na stanovsko ali versko pripadnost. Takoj nato pa je zagrozil: »V naših vrstah štejemo 80% delavske mladine. Toda še vedno so neke majhne frakcije, ki zahtevajo zase posebne pravice. Še vedno obstajajo verske mladinske organizacije, ki trdijo o sebi, da imajo za to pravico in posebne nagrade. Teh pravice in teh nalog pa mi ne priznavamo, ker v Nemčiji obstaja samo eno pravo in to je državno pravo.«

Vse tako kaže, da so pričeli rasisti veliko ofenzivo proti katoličanom. Senat v Dantzigu je prepovedal katoliškim organizacijam nositi uniforme. Značilno je tudi, da je »Osservatore Romano« objavil vrsto člankov

o položaju katoličanov na Nemškem. List ugotavlja, da je bilo v Nemčiji sproženo bistveno versko vprašanje in sicer največ radi paganskega preroka Rosenberga in to v 20. stoletju božjega odrešenja.

Trierski škof Bornwasser je izdal prav te dni pastirsko pismo, v katerem ne prikriva težke skrbi za bodočnost katolicizma zaradi vedno bolj naraščajoče protiverske propagande. Med drugim beremo dobesedno: »Vedno bolj vsiljivi so zastopniki novopaganskega svetovnega naziranja, ki oznanjajo neko tako imenovano edino religijo nemškega naroda, to je religijo plemena in krvi, ki je v nepremostljivem nasprotju z verskimi nauki naše svete Cerkve in sploh s osnovami krščanstva in vodi neprikrito v novo poganstvo in v odpad od Kristusa.«

Pastirsko pismo nato spominja na stališče, ki ga je nemški episkopat zavzel do gotovih točk zakona o preprečitvi dedno obremenjenega naraščanja. Med narod se v tem oziru zanaša velika zmeda. Okrog se trojijo vesti, da to, kar niti Cerkve, zahtevajo le poedini duhovniki. Pri tem pa se popolnoma zamoleduje, da je papež kot najvišji poglavar in pastir Cerkve v slovesni obliki svetovne okrožnice o zakonu in z njim škofi vsega sveta, potrdil in razložil prav isti nauk. Ne dajte se begati. Tudi ne, ako vam sumničijo lažljivo kakšnega nemškega škofa, češ, da misli in hoče drugače.«

Škof ponavlja svoje svarilo proti spisu, listom in koledarjem, ki izpodkopujejo katoliško vero in katoliško pravost.

Pri tem moram izraziti moje najgloblje obžalovanje, da je bila neka poznana, pred kratkim od Cerkve prepovedana knjiga, uvrščena celo v šolske biblioteke. Največje skrbi pa ima episkopat z ohranitvijo čistega katoliškega nauka pri mladini. Biti bi morala to tudi največja skrb staršev. »Starši, ki za svoje odmore potrebne otroke dobe nakazano počitniško bivališče, naj se zavedajo, da njihova skrb za otroke ne preneha v počitnicah, ampak morajo skrbeti, da bo otrok prišel v družino iste vere in moralno čistega življenja.« Nazadnje pravi škof: »Verski razkol v nemškem narodu nam gotovo ni zaželen. Toda nikdar ni mogoče tega razkola odstraniti s tem, da se zabrisuje katoliško in protestantsko krščanstvo in zanikajo njegove bistvene razlike. Religija brez veroizpovedi je posoda brez vsebine. Obe veroizpovedi naj bi v pravici ljubezenski tekmi služili domovini.«

Drobne vesti

Cikago, 12. aprila. AA. Ameriški plavalec Medica iz Seattle (Washington) je postavil nov svetovni rekord v plavanju svobodnega stila na 400 m. Dosegel je čas 4.45 in 2 desetinki sekunde. Dosedanji svetovni rekord je imel Francoz Tavis s 4.47.

Milan, 12. aprila. c. Danes je bil tukaj odprtjen velesejem.

Kodanj, 12. aprila. AA. Zveza pomorcev in ladijskih kurjačev je sklenila stopiti v stavko.

Utrinki

MOJA POT K HITLERJU

»Prager Presse« priobčuje sledeče informacije o knjigi, ki jo je baje izdal biški nemški socialistični vodja Severing in o kateri se je raznesla vest, da je bila baje potvorbena od buržoazije: »Poročila, ki jih je ponatisnila najprej »Rheinische-Westfälische Zeitung« in za njo ves vesoljni tisk, so najprej izšla v komunističnem listu »Deutsche Volkszeitung«, ki izhaja v Saarbrückenu. Članek je izšel tam najprej dne 15. marca 1934. V isti številki pa se nahaja tudi značilna pripomba komunističnega uredništva, ki se glasi: V pričujoči izdaji objavljeni izvečki iz nove Karla Severingove knjige so nastali v našem uredništvu. Naš članek je sestavljen izvečki uvoda in zaključka iz dobesednih izrekov Karla Severinga, ki smo jih nabrali v njegovi knjigi »Im Wetter- und Watterwinkeln«, nadalje v njegovih člankih v »Vorwärts« in v zapiskih pruskega deželnega zbora. — Knjiga »Im Wetter- und Watterwinkeln« je bila napisana leta 1920, ko je Severing ob strani generala Walterja

kot državni komisar potoval po komunistično vatajo v Porurju. Toliko o falsifikatu Severingove knjige. Naj se Severing gre zahvaliti sodragim na leviči in samemu sebi.«

STANOVANJE ODDAMO V NAJEM

»Echo de Paris« pripoveduje sledeči skrajno zanimivi razgovor med nekim pariškim poslancom in hišnico v »elitnem delu mesta«, ki je za svojega gospodarja oddajala prazno stanovanje. Zastopnik naroda se najvrti pri hišnici in jo ponižno prosi, če bi si smel stanovanje ogledati. Hišnica ga premeri od nog do glave, nato ga vpraša, če dosti pohlevo: Oprostite, bodite tako dobri in povejte mi tudi, kakšno službo opravljate, moj gospodar to zahteva. Državni poslanec sem! — O, potem pa Vas ne morem sprejeti, sedaj je prav ne, ker gospodar mi je izrečno zabijal, da ne smem sprejemati strank.

Sicer pa je to tudi razločno napisano na tablici nad vrati: — Narodni predstavnik je kajpada moral iskati drugo.

Pismo iz Belgrada

O kulturni prireditvi v Črni mlaki

Slika društev in družabnih razmer med belgrajskimi Slovenci

Belgrad, v začetku aprila.

V zadnjih pismih sem vam skušal v glavnih oblikih opisati postanek tuk. slov. društev in ver-eko življenja belgrajskih Slovencev. Ker se pa vsa tuk. slov. društva nazivajo tudi »kulturna«, vam bočem danes na kratko opisati delovanje teh društev na kulturnem polju.

Vsa tuk. slov. društva so ee pač od svojega postanka pa skoro do najnovejših dni gibal v onem znanem čitalniškem miljeju, ki se je davno preživel. Zato so društva nekako smatrala za svojo glavno nalogo, da zberejo pod svojo streho čim več članov, ki so se zanimali za dramsko ter so nato naštevili kako dramo in jo uprizorili v dvorani tuk. Delavske zbornice ali pa v dvorani Českoslovaškega doma. V tem pogledu je nastalo med društvi pravo tekmovalstvo. Pri tem je bilo pa dostikrat premalo pozornosti na izbiro del. Med samimi društvi pa ni bilo znošnega sožitja. Dogodilo se je, da sta se istega dne in ob isti uri vršili dve slovenski gledališki predstavi, obiskana pa ni bila nobena dobro. Priznati moram, da je v tem oziru sedaj mnogo bolje, ker smo se tudi tu po težkih mukah in naporih dokopali do prepričanja, da si morajo društva, ki se imenujejo slovenska, medsebojno pomagati, kadar ie treba podpreti slovensko stvar. Tudi pri izbiri del se društva večinoma trudijo, da izberejo res dobra dela. V tem pogledu je treba pohvalno omeniti delovanje tuk. Prosvetnega društva in društva »Edinosti«, ki sta belgrajskim Slovencem nudili res nekaj lepih gledaliških predstav. Omenjam tu Jurčičevega »Desetega brata«, ki ga je dalo lani Prosvetno društvo in Novačanovega »Hermana Celjskega«, ki ga je uprizorila tuk. »Edinost«. Zato pa je treba na tem mestu tem bolj obsoditi skupino ljudi, ki misli, da so razne vdove Roslinke žlahtni cvet slovenske kulture, ki ga ie treba presaditi tudi na toplejši jug. S tem, da se na odru tudi pred Srbi skoro z naslado podajajo ravno taka dela, ki prikazujejo naš narod v čisto potvorjenih slikah, se delajo tuk. Slovencem, pa ne samo njim ampak tudi naši ožji domovini elabe usluge. Čudno je le to, da se ta skupina v tem pogledu od Srbov ni ničesar naučila!

Ko sem že pri tej stvari. Vam moram še omeniti zadnjo gledališko predstavo, ki se je vršila pred dobrim mesecem v gledališki dvorani v novem Ruskem domu v ulici Kraljice Natalije. To ie bila vpriporitev Goljeve »Kulturne prireditve v črni mlaki«. Igro so vpriporili člani društev »Cankar«, »Edinost« in Prosvetnega društva. Odposlanci društev »Cankar« so predlagali za vpriporitev najnovejše Goljevo delo »Kulturna prireditve v črni mlaki«. Svoj predlog so podkrepili z izjavo, da imajo že naročene knjige ter da se z vajami lahko takoj prične. Ker je bil na tem sestanku pri pogovoru, kam je namenjen čisti dobiček, sprejet sklep, da se bo polovica dobička od obeh pred-av nakazala tuk. Zvezi služkinj za vzdrževanje zavetišča za slovenska dekleta v Hadži Prodanovi ulici, druga polovica pa v poštinski sklad za tuk. siromašne slovenske otroke, so končno pristali tudi zastopniki Prosvetnega društva in Edinosti, da se uprizori to delo. Na primerji in pozneje pa so se zgodile stvari, ki so morda za vedno pokopale še samo misel na fuzijo tuk. slov. društev. Vršile so se vaje in 10. marca je bila premijera tega dela. Navzroč je bil tudi avtor. Kako je pa bila podana ta »Kulturna prireditve v črni mlaki«, Vam ne maram opisovati, ker je bilo ljudi — in dvorana je bila skoro polna — naravnost aam. Samo nekaterim ljudem se je tudi zahvaliti, da v dvorani ni prišlo do žvižganja. Ta prireditve je bila naravnost sramota za belgrajske Slovence in se ne da z ničemer opravičiti. Pred vpriporitvijo tega dela se je vršil sestanek, na katerem je bil sprejet sklep, da se bo del čistega dobička nakazal za tuk. zavetišče za slov. dekleta, del pa za poštinski sklad za tuk. siromašne slov. otroke. To in samo

to so imeli ljudje pred očmi, ko so prišli gledat »Kulturno prireditve v črni mlaki«. Naši revni sloji so hoteli doprinese vsak po svojih močeh nekaj za te naše največje sirote, ki jim zavetišče nudi streho nad glavo, sicer bomo, ali vendar streho, dostikrat pa tudi hrano in to ravno tedaj, ko se dekleta najlažje izgubijo v vrtincih vlemesta, ko so brezposelna. Te služkinje pa nikakor niso članice samo Prosvetnega društva, ampak jih je dosti, ki sploh nikjer niso organizirane, pa niti ne v Zvezi služkinj. In nihče jih pri vstopu v zavetišče ne vprašuje po legitimaciji. To zavetišče je edina socialna institucija v Belgradu, ki jo imamo sami Slovenci v rokah, ki nam je tu kravvo potrebna in če bi ie še ne imeli, bi bila naša dolžnost, da jo takoj ustanovimo. In za vzdrževanje tega zavetišča je bil namenjen del čistega dobička od teh predstav. In kaj smo doživeli? Od obeh predstav je znašal inkasoe okoli 5000 Din. Čistega dobička bo moralo biti najmanj 2000 Din. Namesto dobička je pa, kakor zatrjujejo ljudje, ki so jim te razmere znane, 1.800 Din izgube. Ni denarja za naše služ-

kinje, ni ga za njihovo zavetišče v Hadži Prodanovi ulici, ni ga za uboge tuk. slovenske otroke, ki smo jih mislili poslati za velike počitnice v Slovenijo, da bi se nasrkali in nadihali vsaj čistega zraka ter popravili svoje blede obrazke. Ni denarja za te sirote, bilo ga je pa dovolj za razne druge nepotrebne stvari. Vidite, taka je v praksi skrb za naše služkinje, taka v praksi ljubezen do vseh ubogih in pomoči potrebnih pri ljudeh.

Eno dobro stran je pa imela tudi ta, morda prva in poslednja skupna prireditve tuk. Slovencev, namreč: še ob pravem času so se odkrile misli nekaterih, ki že nekoliko let sem udarjajo na strune — ki da se mora izvršiti ali prostovoljno an pa nasilno. Jasno se je sedaj tudi pokazala, kakšna bi bila tak- na eni strani pa večina tuk. Slovencev, ki bi morala na vse dajati samo svoj pristanek. Zato so vsi Slovenci, ki se s takim postopanjem ne strinjajo, odšli mirno na svoje domove ter bodo tudi v bodoče nadaljevali svoje delo po programih svojih društev.

Znižajo se draginjske doklade poročenim drž. uradnicam

V sredo je vlada sprejela več ukrepov, s katerimi hoče pred vsem doseči zaželjene prihranke v proračunskih postavkah. V ta namen je omejila in zmanjšala draginjske doklade državnim uradnicam in vpokojenkam. Ali bo — kakor nekateri tako zelo naglašajo — s tem narejeno kaj prostora za mlado inteligenco, ki še nima službe, to se bo šele pokazalo, ko bodo ti ukrepi uveljavljeni. Bilo bi želeli, da bi se z denarjem, kateri bo na ta način prihranjen, bili nastavljeni mladi profesorji in drugi mladi šolani ljudje, kateri nekateri že po več let čakajo na službo.

Omožene nameščenke.

Glede teh so sprejete te-le smernice:

1. ako je mož v aktivni državni službi, in sicer v 1. do 6. skupini, žena ne bo dobila nikake draginjske doklade;
2. ako je mož v 7. do 9. skupini, bo dobila žena 25 odstotkov draginjske doklade;
3. ako je mož v 10. skupini, bo žena dobila 50 odstotkov draginjske doklade;
4. ako je mož zvanik ali služitelj, bo dobila žena 70 odstotkov draginjske doklade;
5. pri tistih javnih nameščenkah, ki so njeni možje pripravniki, pogodbeni ali honorarni nameščenki ali dnevniciarji, se bo ravnala redukcija draginjskih doklad za žene po višini moževe plače. Ako je plača pod 1100 Din, bo znašalo znižanje 30 % draginjskih doklad; pri plači od 1100 Din do 1600 Din 50%; pri plači od 1600 do 2500 Din 75% in pri plači nad 2500 Din 100%.

6. za nameščenke, ki so omožene z banovinskimi uradniki, veljajo enake določbe;
7. za nameščenke, ki so omožene z drugimi samoupravnimi uradniki, upokojenci in privatnimi uradniki, veljajo določbe za pogodbene uradnike;
8. nameščenke, ki njihovi možje opravljajo samostojne poklice, nimajo pravice do draginjskih doklad.

Pogoj teh redukcij pa je, da stanujeta mož in žena v istem kraju in ne živita ločeno iz razlogov, ki so v zvezi z ločitvijo zakona.

Če stanujejo pri starših.

Samski državni uslužbenci in neomožene javne nameščenke, ki žive skupno s starši, ki imajo dohodek nad 2500 Din mesečno, bodo dobili samo 50 % draginjskih doklad.

Podobne določbe veljajo tudi za nameščenke, ki so pripravnice ali pogodbene uradnice. Pri teh bo znašala redukcija draginjskih doklad 20—40%.

Pri dnevniciarkah in honorarnih uslužbenkah se pod istimi pogoji znižajo draginjske doklade za 20—50%.

Upokojenke.

Pri upokojenkah (izvzemši one, ki so upokojene po starem zakonu) se znižajo draginjske doklade takole:

Ako sta mož in žena upokojena po novem zakonu in znaša moževa pokojnina nad 2500 dinarjev, žena ne bo dobivala draginjskih doklad;

gledom, obrnjenim v nebo v živovernem zupanju: tako doživljen in posneman naj nas ves združi v eno družino, ki bo nekoč enoglasno zapela večno velikonočno himno.

Po slovesnem nagovoru se je služba božja nadaljevala. Pred darovanjem so se uvrstili v sprevod predstavniki Sal. družbe in v spremstvu treh kardinalov po starodavnem obredu poklonili sv. očetu v zahvalo za kanonizacijo razne simbolične darove: sveče, kruha in vina in tri kletke z grlicami, golobi in manjšimi ptički.

Kmalu nato je nastopil najslovesnejši trenutek: povzdigovanje. Častna straža je potegnila meče, s kupole so se oglasile čudovite Silverijeve melodije in tisoče glav se je sklonilo v prostornem hramu božjem. Le papež se je vzravnal, dvignil sv. hostijo in kelih ter ju pokazal na vse strani.

Vso sveto daritev je spremljal mogočen zbor združenih kapel iz štirih poveljstvenih rimskih bazilik in benediktincev od sv. Anzelma. Zbor je bil razdeljen v dve menjači se skupini in je izvajal veličastno mašo slavnega Perosija, ki jo je še vedno mladostni mojster zložil na izrecno željo sv. očeta novemu svetniku v čast in ki predstavlja po svoji originalni zasnovi novo fazo v razvoju vse cerkvene glasbe sploh. Dirigiral jo je sivolasi skladatelj sam.

Po končani sv. maši so papeža v slovesnem sprevodu odnesli v Vatikan.

Medtem se je izpraznilo igromno svetišče; nepregledna množica ljudstva se je strnila na trgu sv. Petra in v obližju. Točno o pol 2 se je prikazal sv. oče na zunanjji loži vatičanske bazilike. Velikanske mase so potihnile in ob splošni tišini je poglavar katoliške Cerkve

Nova podzemeljska jama v krinskih gorah

Ljubljana, 12. aprila.

Naš kraški svet je bogat naravnih lepot, med katere spadajo v prvi vrsti podzemne jame. Od časa do časa prodro v javnost vesti o novih jamah, ki jih vedno odkrivajo na naši zemlji. Tako je prišel danes v naše uredništvo g. Škerjanec z lga ter nam pravil o novi krasni jami, ki so jo odkrili izanški kmetje te dni v krinskem pogorju.

Novo odkrita podzemna jama se nahaja v gozdovih nad Tomišljem, v tako zvanih Tamalah, nekako pol ure nad Tomišljem ob poti, ki vodi s ceste v gozdove. Neki kmet iz Matene je te dni slučajno odvalil v gozdu veliko skalo in pod skalo je zazidal vhod v podzemsko jamo. Kmetje so odvalili od tega vhoda še druge skale, tako da so napravili precej udobno odprtino v jamo. Že kmetje sami so imeli vtis, da je te skale nekdo pred jamo zavalil nalašč, da zakrije vhod. Morda je bilo to kdaj v davni, morda pa tudi kdo, ki se je v poznejših dobach skrival po krinskih gozdovih in mu je ta jama služila za bivališče.

Ko so kmetje prodrli v jamo, se jim je nutil

Odgovori na vprašanje:

Kako spraviti ljudi do kruha?

XXVIII.

Industrijsko delavstvo:

a) Uvede naj se 6-urni delovni čas, ako to ne — b) reducirajo naj se stroji v toliko (mislim na stroje, kateri nadomestujejo lažja ročna in taka dela, katera za človeka niso poniževalna), da bo vse nezaposleno delavstvo z že zaposlenim delavstvom zaposleno po sedanjem 8-urnem delovnem ključu.

Kmetijski pridelki in njih cene naj se ravnajo po vrednosti industrijskih izdelkov.

XXIX.

1. Reducirati ie treba vse take, ki imajo po dve službi.

2. Razbiti vse karteje, da se cene proizvodov znižajo, ker sedaj ima od tega ogromen dobiček le nekaj gospodov.

3. Država sama bi morala v tem pogledu energično nastopiti, v drugi vrsti pa dati tudi sama zgled, ter znižati trošarino. Če bi bil sladkor po 10 Din, bi se ga trikrat več prodalo, ter bi imela država večji dobiček, poleg tega bi se pa dvignil konzum, drugič pa bi se tudi prenehalo s tihotapljenjem saharina. Ravnotako bi mogla znižati vozne cene vlakov, ker se sedaj mnogo ljudi na kratke proge sploh ne vozi, ter bi tu dali najboljše dokaze g. postajenačelniki. Ukinih pa naj bi se razne proste karte.

4. Naj bi država z denarjem, ki bi ga zunaj zaplenila, plačala kmetске dolgove, oziroma ga dala bankam, da bi lahko izplačale svoje obveznosti.

Je pa še več načinov, kako bi se brezposelni zaposlili, samo da nekateri ne najdejo nobenega pametnega.

*

Moste pri Ljubljani

Sporazumno s hišnimi posestniki se je določilo, da bodo tudi v Mostah odvažali smeti. Z odvažanjem se prične v soboto, dne 14. aprila t. l. in potem vsako soboto. V slučaju potrebe se bodo pobirale smeti tudi večkrat tedensko. S tem ukrepom ie v zdravstvenem oziru storjen korak naprej.

čudovit pogled. S stropa so blesteli kapniki drug poleg drugega in tudi na tleh je rastle mnogo kapnikov. Jama ie nekoliko nagnjena navzdol, vendar se obiskovalcu ni treba plaziti. V enem kotu jame izvira studenček. V jami so našli ljudje tudi neke živalske kosti, za katere ne vedo, odkod izvirajo in kako so v jamo prišle.

Morda bi bilo tu hvaležno delo za paleontologa in zoologa. Nekaj kapnikov na tleh so ljudje že potrgali. Bati se ie, da ne potrgajo obiskovalci še drugih kapnikov in da ne raznesejo morebiti važnih živalskih kosti iz jame. Dobro bi bilo, če bi se za jamo zanimalo naše jamarsko društvo. Zupanstvo v Tomišlju pa bi ukrenilo zelo pametno, ako bi jamo zavarovalo pred raznimi uničevalci naravnih lepote, ki jih ie dosti na eni strani med kmetiskim prebivalstvom, še več pa med neodgovornimi izletniki iz Ljubljane. Ako bi se kdo od znanstvenikov ali od jamarjev zanimal za to jamo ter bi si jo želel ogledati in jo preiskati, naj se zglesi pri g. Ivanu Škerjancu v Mateni pri lgu št. 15, ki mu radevolje pokaže pot.

SUKNO TEOKAROVIC

Vam nudi možnost, da dosežete največjo eleganco z najmanjšimi izdatki. Pletilno volno, odeje, bu-et svilo, baretke itd.

Pij XI. poveljuje sv. Janeza Boska

Obred kanonizacije je končan, pričela se je slovesna maša, ki jo daruje sv. oče sam. List in evangelij se odpojeta v latinskem in grškem jeziku v spomin na stare čase krščanstva.

Nato se oglasi sv. oče in v kratkem latinskem nagovoru proslavi novega svetnika. Njegove besede ie po radijskih ojačevalcih slišati domala v vsem svetišču.

Uvodoma izraža sv. oče dvojno veselje, ki ga prevzema ta dan: praznik vstajenja Kristusovega in »okronanje svetega leta« s kanonizacijo sv. Janeza Boska, katerega se on sam spominja z največjim veseljem in si šteje v posebno srečo, da ga je mogel osebno poznati in z njim govoriti. Nato navaja iz bogatega življenja novega svetnika njegovo sveto vneto in reševanju duš, drznost njegovih zasnov in modernost sredstev, s katerimi ie don Bosko izvajal načrte, o katerih ie po višjem razsvetljenju vedel, da so Bogu po volji. V podrobnosti omenja papež njegova zavetišča za zanemarljivo in ogroženo mladino in šole, tako za obrtno kakor umsko vojsko, v katerih ie vzgajal z neko širokoprčnostjo po zanesljivih potih evangeljskih nauk za edino pravilni smoter: izoblikovati vredne člane človeške družbe in zemске domovine, ki bodo kot dobri kristjani zaslužili biti sveti člani nebeskega občestva. Od tod polna vzgoja, nega telesa in duše, izobrazba srca in duha, ki jo ie veliki vzgojitelj zapustil kot dediščino svoji ustanovi — Sal. družbi.

Don Bosko, ves na zemlji, pa vedno s po-

Ljubljanske vesti:

Umrljivost v Ljubljani

Ljubljana, 12. aprila.

Zadnjih smo poročali o nazadovanju rojstev v Ljubljani. Kakor je nazadovanje rojstev žalostno, vendar ga nekoliko odtehta dejstvo, da pada tudi odstotek umrljivosti, ki je bil lani po uradnih podatkih zelo nizek. Ker se poraja manj otrok in ker ljudje manj umirajo, se pravi to, da postajamo Ljubljančani vedno bolj stari in da bomo imeli čez leta manj mladine, kakor pa srednje in več starih ljudi.

Lani je skupno umrlo stalno v Ljubljani prebivalcev ljudi 642 (279 moških in 363 žensk). Umrljivost Ljubljančanov znaša torej 10,4 na 1000 prebivalcev, tako da rojstva še vedno prevladujejo nad številom smrti, in sicer za 1,3 na 1000 prebivalcev. Ljubljana ima torej še vedno naraven prirastek ter je še vedno na boljšem, kakor nekatera bližnja mesta v Italiji, Avstriji in drugod. Poleg domačinov je lani v Ljubljani umrlo največ po raznih zavodih in bolnišnicah še 512 oseb (279 moških in 233 žensk). Skupno je torej v Ljubljani umrlo lani 1154 oseb. Največ domačinov je umrlo lani meseca oktobra, namreč 69, najmanj pa novembra, namreč 36. Jesenski nalivi torej zelo pospešujejo umiranje.

Vzroki smrti so bili naslednji: bolezni srca in žil 92, ostarelost 80, rak in novotvorbe 79, bolezni možgan, živcev, možganska kap 78, razne oblike

tuberkuloze 70, bolezni prebavil 56, bolezni dojenčkov 51, bolezni dihal 48, konstitucionalne bolezni 19, samoumori 16, bolezni sečnih organov 13, smrtne neizgode 10, bolezni kože 9, nalezljive bolezni 9, spolne bolezni 5, bolezni nosečnosti 3, bolezni po porodu 3, organi za gibanje 2, uboja 2.

Značilno za Ljubljano je, da je umrljivost za ostarelostjo vedno na drugem ali tretjem mestu. Umrljivost za rakom je v Ljubljani napredovala še na tretje mesto, kar dokazuje, kako resno nevarnost za naše prebivalstvo že predstavlja rak, medtem ko umrljivost za jetiko nazaduje. Pada tudi umrljivost dojenčkov, število samoumorov pa zadnja leta raste. Značilno je, da smrti zaradi nalezljivih bolezni ne presegajo števila 10.

Ljubljančani so umirali v naslednjih starostnih dobah: do prvega meseca 47, od prvega meseca do prvega leta 30, do petega leta 13, do 10. leta 4, do 20. leta 21, do 30. leta 32, do 40. leta 41, do 50. leta 43, do 60. leta 85, do 70. leta 116, do 80. leta 125, nad 80 let 125, neznane starosti pa 5.

Število smrti v dobi dojenčka je sicer absolutno veliko, vendar pa je v primeru s prvimi leti po vojni in v primeru z drugimi mest to število zelo ugodno. Zboljanje socialno-higienskih razmer in uspešna zdravstvena propaganda na periferiji v bornih barakarskih naseljih, kjer dojenčki najbolj pogosto umirajo, bo to število znižala.

občnega zbora vsi brivski in frizerski lokali v ljubljanskem policijskem rajonu od 15. aprila dalje ob nedeljah zaprti.

○ **Promenadni koncerti na Zabjeku.** Mestna občina je uvedla hvalevredno akcijo, da bodo od časa do časa promenadni koncerti in sicer vedno na drugem kraju mesta. Mi na Zabjeku pa že imamo stalne koncerte kar vsak večer. Na oglu starega Zabjeka se zbere vsak večer po devetih, ko legajo izmučeni prebivalci k potrebnemu počitku, večja družba, ki prepeva, muzicira, piška in rjove na vse pretege. Muzikanti in pevci so navadno dobrovoljni ljudje, naši pa ne. Če se ustaviš, da bi prišel do umetniškega uživanja, te ruvo nahrulijo in če hitro ne izigineš, bi jih gotovo dobil po grbi. Kaj bi se šele zgodilo, če bi jih prosil, naj koncertirajo bolj spiano? Zelo hvalezni bi bili naši policiji, če bi morda katerikoli nekoliko nadzorovala te nočne koncerte in koncertante naučila discipline. — **Zabjeki.**

○ **Olepečava mesta.** Na oglu Metelkove ulice in Tabora, to je: pred oficirskim objektom, vojv. Mišiča vojašnice, so napravili te dni na zaraslem svetu mal park, ki ima gredice za cvetlice, malo teraso in grmičevje.

Novo mesto

Prošnja na mestno občino. V Ulici 6. septembra stoji star vodnjak, katerega uporablja bližnje prebivalstvo. Vsled starosti pa vodnjak ne funkcijonira več tako, kakor bi sicer moral in domneva se, da se umazana voda nekeje v zemlji stika s svežo vodo v vodovni cev. Ker to nikakor ne odgovarja predpisom higijene in se na ta način ustvarja nevarnost epidemije, je želja tam stanujočih prebivalcev, da bi se ti nedostatk odpravili.

○ **Zagonezni utopljenec.** Pretekli četrtek popoldne so Drenikov delavci obiskovali vrbe ob Temenici ter ob tej priliki naleteli na truplo, ki je že razpadalo. Utopljenec je imel na ramih še koš, vsled česar je verjetno, da je ponoči zagazil v vodo ter utonil. Identitete niso mogli ugotoviti.

Škocijan pri Turjaku

Dne 25. marca smo praznovali v cerkveni dvorani materinski dan. Slovesnost, ki so jo napravili otroci Marijinega vrta našim materam, je bila tako ganljiva, da so bile vse matere do solz ganjene. Pred cvetno nedeljo so imeli fantje duhovne vaje. Vodil jih je g. Ambrožič Franc, župni upravitelj v Turjaku. Fantje so z zanimanjem poslušali lepe govore in zadnji dan duhovnih vaj je prejel do sto fantov sv. obhajilo. — Dne 9. aprila smo spremili na zadnji poti Pritekeljevega očeta iz Gradeža. Obširna cerkev je bila kar napolnjena ljudi, ki so se udeležili pogreba. Bil je Jože Pritekel kremenit krščanski značaj. Vsemogoča pota v svet niso omajala njegove vernosti. Bil je 18 mesecev v Južni Rusiji, na Kavkazu, trkalat v Ameriki. Malo posestvo mu ni zadoščalo za preživljanje njegove družine. Notri do visoke starosti 78 let je ostal vdan cerkvi in cel katoličan. Kljub demarističnim in ostal nobeno leto brez »Domoljuba«. Če mu je bilo le mogoče, je pristopil mesečno k sv. zakramentom. Ko je prejel zadnjo popotnico, je kar naprej ponavljal: »Oh, ko bi kar jutri umrl! Blagi, značajni duši bodi Bog plačnik! Krščanski hiši pa naše sožalje!

učinkovitost »Libuše« na našem odru precej šepava in zopet poudarja ta nesrečni moment poseganja v vrhove, ki so na dani lestvi nedosegljivi.

Priznam, da povprečni pogled na vzporeditev izdaja veliko truda in prizadevanja. Gosto stavljen in izčrpavajoč orkestralni del, razsežni in visokozahtevni zbori, široke in napete solistične partije, vse to tirja od izvajalcev izrednega napora in kar so storiili, je vsekakor lepa premostitev zahtev, čeprav še ne do popolnosti. To glasbeno stran je vodil ravnatelj M. Polič z velikim zanosom in krepko roko. Odr pa si izgovarja bogato sceno, smiselno razvrstitev igralcev in se zlasti živo in zlit izoblikovanje zborovskih skupin, ki zahtevajo bogato fantazijo režiserja. Da zmore ob silno raztegnjeni glasbeni snovi v nasprotju z bornim dogajanjem na odru ustvariti prečiščeno sliko. Profesor Šest je v tej funkciji stori, kar je mogel. (Opozoril pa bi na nedostatek v maskah zlasti dvorjanov, ki so deloma izrazito diletantske, na pretirano statičnost zbora in deloma solistov; tudi prizor prividnosti Libuše s transparentnimi ozadji ni ravno arečen.) Mislim, da bi delo tudi mnogo pridobilo z občutnimi, pa smiselnimi črtami.

Solistom vsebinska snov ne daje ravno mnogo igralskega razuma, ker se omejuje bolj na patetično pozo. V naslovni vlogi je z umirjeno dostojanственostjo uspešna primadona zagrebškega gledališča gospa Vilfan-Kuncova. Razsežni pevski del ji je nudil lepo možnost glasbenega izživetja, ko je sprostila vrednosti svojega dramatičnega sopranskega glasu. — Lep lik je ustvaril goep. M. Rus in se pevsko bogato razvil; njegova vrlina je jasna izgovarjava. Z vrednim petjem tudi občutno zajema goep. Janko. V aplonem se si vsi ostali solisti — gg. Primožič in Marčec ter gđe Golobova in Thierryjeva — z lepim oblikovanjem spletli mnogo priznanja. Goep. Petrovič pa je ob tej priliki prvič nastopil v daljši vlogi in kaže, da ima v sebi osnove razvoja na tem polju. Prednost ima

Mariborske vesti:

Starši v tovarni, otroci na cesti...

Mladinsko skrbstvo v Mariboru je razmeroma na visoki stopnji. Doslej se je že mnogo žrtvovalo za to pazogo socialnega skrbstva in rezultati so vidni predvsem v vzorno organiziranem Mestnem mladinskem domu, kjer uživa nekaj sto otrok blagodatne mestne občine. Mladinski dom se deli na internat in dnevno zavetišče, ki je ena najvažnejših naših mladinskih institucij. Žal je v zavetišču prostora samo za sto otrok, kar je za današnje razmere nedovoljno. V Mariboru je drugo mladinsko zavetišče v Magdalenskem predmestju nujna potreba, še potrebnejše, kakor zgradba nove šole v tem delu mesta. Po podatkih mestnega socialno-političnega urada pride v tem predmestju najmanj sto otrok v poštev za oskrbo v dnevnem zavetišču. So to otroci iz samih delavskih družin, v katerih sta zaposlena oče in mati v tovarnah ter so

otroci brez nadzorstva. Starši delajo v tekstilnih obratih, čisto radi slabega zaslužka po dva delovna časa skupaj; naravno, da nimajo ne časa ne možnosti za oskrbo in paznjo nad otroci. Nekateri si pomagajo tako, da otroce prepustijo popolnoma samim sebi. Posledice te zapuščenosti se že nazorno kažejo v mladi generaciji, ki je dorasla za šolo. V prve razrede prihajajo otroci, ki so radi slabega nadzorstva pokvarjeni, duševno in telesno zaostali. — V načrtu je bila svojčas zgradba dnevnega zavetišča v magdalenskem predmestju, ki bi bilo priključeno projektirani šoli. Ker je zgradba šole preložena na »boljše čase«, bo treba misliti vsaj na osnovevanje zavetišča in se potrebni prostori dobijo v najem.

□ **Orkestralne svele maše** so po velikodušni spodbudi vrlih Daničarjev ter njih mnogozasluznega voditelja p. Pavla Potočnika vpeljane v tukajšnji baziliki Matere Milosti in sicer vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu ob 11.30. Prvo nedeljo svirajo godba na lok, tretjo nedeljo pa godba na pihala.

□ **Iz delavske kolonije.** Prejeli smo sledečo prošnjo za objavo: Mestni gradbeni urad je prišel z ugotovitvami, kakne zneske bi bili lastniki hišic v Delavski koloniji pripravljeni mesečno prispevati kot odplačilo za zamišljeno železno ograjo vzdolž teh hišic. Kakor se doznava, se namerava ta železna ograja zgraditi tako, da dobi vsaka skupina hiš po eno ograjo s tremi vhodi in sicer bi bil vhod na vsakem koncu in v sredini. Lastniki hišic pa doslej še nismo prejeli načrta na vpogled ter se nam ni nudila priložnost izraziti svoje mnenje o predmetni ograji. Govori se, da bi stala ograja vsakega lastnika hišice 750 Din, kar bi bilo za 6,5 m dolgo ograjo vsekakor pretirano. Moral bi vsak posameznik mesečno poleg dosedanjega amortizacijske vsote plačevati mesečno še 50 Din za ograjo, dolder ne bi bili stroški pokriti. Tudi to je velika vsota, ki je marsikdo ne bo zmogel. Da bo ograja dosegla svoj namen, mora biti najmanj poldrugi meter visoka, da je ne bodo mogli otroci preplezati, in vsaka stranaka mora dobiti svoj vhod. Prizadeti prebivalci Delavske kolonije bi bili mestnemu gradbenemu uradu zelo hvaležni, če bi nam poslal načrte in proračun na vpogled ter bi se prej s strankami natančno sporazumel glede oblike, višine, števila vhodov, predvsem pa glede cene zamišljene ograje, da ne bo pozneje nepotrebnih ugovorov in morebitnih razočaranj na obeh straneh. — Stanovalci Delavske kolonije.

□ **Nočne avtobusne vožnje.** Mestna podjetja — avtobusni promet — opozarjajo, da znaša vožnja pri nočnih vožnjah ob 22.45 od glavnega kolodvora do vojašnice kralja Petra Din 2 in 3, kakor pri dnevnih vožnjah, in da so veljavne tudi vse legitimacije.

□ **Nov reševalni avto.** Kakor smo zvedeli, nameravati tukajšnji požarna bramba in reševalni oddelci nabaviti nov, najmoderneje opremljen reševalni avto z dvema ležiščema, zasilnim sedežem ter ostalimi priključniki. Motor bo tako močan, da bo avto lahko zmogel vsako cesto in vsako strmino.

□ **Ponoven razpis.** Železniško ravnateljstvo je ponovno razpisalo oddajo mariborske kolodvorske restavracije.

□ **Meljski kabel.** Včeraj so se zaključila dela pri polaganju novega električnega kabla za meljsko predmestje, s katerim se bo radi preobremenitve dosedanjih vodov dovažal industrijski tok tekstilnih tovarnov. Kabelji vodi od mestne klavnice do železnicovarne inž. Penga in od tam proti Huterjevim tovarnom. Pri polaganju kabla je bilo za poslenih 70 delavcev; položili so ga 80 cm globoko pod cestišče.

□ **Davčne zadeve.** Za odmero družbenega davka so na osnovi dopolnitve zakona o neposrednih davkih pristojne davčne uprave. Družbe, zavezane družbenemu davku, morajo odlej predlagati davčno prijavo, opremljeno z vsemi podatki, ki so potrebni za odmero, pristojni davčni upravi. Predložiti morajo davčno prijavo, ne da bi čakale na poseben poziv v petih mesecih po zaključku poslovnega leta, na katerega se v 15 dneh po obnem zboru, ki je odobril sklepni račun.

□ **Ugodnosti za izletnike.** Ravnateljstvo mestnih podjetij je na svoji zadnji seji znatno znižalo pristojbine za avtobusne izletniške vožnje. Posebna tarifa za vožnje se bo še izdelala, oziroma se na voz, število izletnikov in dolžino vožnje, zagotavlja se pa, da bo mestno avtobusno podjetje absolutno konkurenčno v primeru z voznimi cenami ostalih podjetij, ki so doslej po večini dajala vozove za izletniške vožnje na razpolago.

□ **Pošta Maribor—Zgornja Kungota.** V torek 17. aprila se bo vršila v poštnem uradu pri Zgornji Sv. Kungoti licitacija za oddajo vsakodnevne pošte

ne vožnje Maribor—Zgornja Kungota. Vožnja se bo oddala za dobo enega leta pričenši s 1. majem.

□ **Zanimanje za avto.** Mestna občina še ni dobila naročenega specialnega odprtega izletniškega avtomobila, pa so že prispeli prijave za izletniške vožnje z njim in sicer kar za inozemstvo. Prva vožnja bo tridnevna na Koroško, druga pa bo šla v Prago.

□ **Novo vodstvo šahovskega kluba.** V sredo zvečer se je vršil v kavarni Central redni letni občni zbor Mariborskega šahovskega kluba, ki je bil zelo dobro obiskan. Na dnevnem redu so bile volitve odbora, ki je v celoti sestavljen iz novih članov. Predsednik je podžupan Rudolf Golouh, podpredsednik bančni uradnik Ostanek, tajnik prof. Sila, blagajnik dr. Danev, arhivar Strniša. Revizorja sta sodni svetnik Kramer in trgovec Zelenka.

□ **Ciganova tamburica.** Kar na cesti eta se srečala in se je zgodilo: sporekla eta se cigan Mišo in 26 letni čevljarški pomočnik Ivan P. iz Studencev, zabulila drug v drugega in zarentočila. Cigan Mišo je vroče krvi, zato se mu je pest oklenila njegove ljubljene tamburice, ki je hipoma prištel na nasprotnikovo glavo, da je brizgnila kri naokoli in da so poškodovane Miševge nasprotniki morali preplepati v bolnišnico. Cigan Mišo jo je ob dohodku po bliskovito ucvrl v gluho noč, v rokah polomljeno tamburico. Vzdrževalci in čuvarji reda in postave se sedaj zanimajo za Mišo.

Celje

□ **Pogreb davčnega upravitelja gosp. Žuže.** Pokojnega gosp. Žuže so prepelali iz Ljubljane v njegov rojstni kraj Zalec, kjer so ga položili v rodni hiši na mrtvaški oler. V sredo popoldne se je zbralo v Zalcu naravnost rekordno število njegovih prijateljev in znancev. Posebno število so bili zastopniki stanovski tovariši, davčni uradniki, dalje veliki bivših in sedanjih občinskih odbornikov občine Celje-okolica ter drugih znancev, ki so prihiteli, da se še zadnjič poslovijo od njega. Pogrebne obrede je ob asistenci sedmih duhovnikov opravil mariborski stolni prost gosp. dr. Maks Vrabec, ki ga veže z Žuževo hišo v Zalcu še staro prijateljstvo in ki se je od pokojnika v lepih besedah poslovil ob odprtem grobu. Domači pevski zbor mu je pred hišo in na pokopališču zapel v zadnje slovo.

□ **Olepečevalna dela v Celju.** Olepečevalno društvo v Celju je pridno na delu, kolikor mu dopušča denarna sredstva, da na našemu mestu čim prijetneše zunanje lice. Poročali smo že, da se vrše na Vrazovem trgu razna dela. Ob cesti, ki jo gradijo z Ljubljanske proti Vodnikovu ulici, bodo nasadili crategus ruber, bujno rdeče grmičevje, katero so zasadili tudi v Ipavčevi ulici. Dalje iz parka so presadili v Kolenčevu ulico na zemljišče, ki je last železniške uprave. V parku so tudi ogradi li grišče proti cesti z jasminom. Nadalje je odstranjena v parku lopa za slaščičarje, ki je bila že v zelo slabem stanju. Poti na Rajterjev hrib so popravljene. Na Masarykovem nabrežju so v vrtu, ki ga oskrbuje Olepečevalno društvo, nasadili liguster, kakršni je že v Kolenčevi ulici.

□ **Glavno cepljenje leta 1934 v Celju.** Mestno načelstvo celjsko razglaš, da se bo redno javno cepljenje malih otrok iz Celja letos v četrtek, dne 3. maja od 4 do 6 popoldne v Zdravstvenem domu, Gregorčičeva ulica 4, I. nadst. Pregledovanje cepilencev in pri cepljenju izostalih otrok bo v petek, dne 11. maja od 16 do 18 ravno tam. Cepljenje obvezno so vsi otroci, rojeni leta 1933 in vsi tisti mali otroci, ki so pri lanski ali prejšnjih cepitvah iz kateregakoli vzroka izostali.

□ **Umrla je v celjski bolnišnici Rozman Terezija,** 54 letna dninarica z Ostrožnega. N. v m. p.

□ **Bankovec za 100 Din** je bil izgubljen 7. t. m. v dopoldanskih urah v Prešernovi ulici.

Kulturni obzornik

Smetanova „Libuša“

Operna premijera.

Od vseh Smetanovih opernih stvaritev danes po večji časovni oddaljenosti, ki — včasih tudi ne najpravičnejše — izloči manjšo uspešnost od večje ter dela s slednje požene v krajeno širino in časovno dolžino, vzdržuje edino »Prodana nevesta« s prvinsko močjo svoje vzpirljanje po vseh evropskih gledališčih. Neglede na vrednost ostalih del pa nedvomno »Libuša« ni umetniška sestavina snovi, ki bi bodisi s svojo dramatično napetostjo, bodisi z obče človeško problematiko mogla zajeti splošno miselnost in je zato razumljivo ostala vezana le na tla češkega naroda. Kajti vsa vsebina dela je poveličevanje izrecno nacionalnih snovi, patetično raztegnjenih in individualistično začuvstovanih v zaključnem krogu; v stilu pa umetnina, ki je močno naslonjena na Wagnerjevo koncepcijo in čeprav je motivno samonikla, vsled označene sekundarnosti ne more spodnesti želja po zamejanju v vrelcu. Tako je in bo ta sicer zlasti glasbeno visoka umetniška tvorba nujno morala ostati vezana na ograjena tla.

Prav je, da se letos ob petdesetletnici Smetanove smrti tudi mi še pobližje seznanimo z deli tega velikega skladatelja. Iz omenjenih dejstev pa menim, da izbira ravno tega dela ni srečna, ker se velik trud in žrtve uredstev (nove kulise, obleke in gostje), ki so zvezane z uprizoritvijo, ne bodo mogle kriti s adekvatnim uspehom. Osnovna poteza te opere je patetično veličastje, na njegovi izdelanosti pa sloni pretežno uspeh. A ravno ta moment je — kot sem omenil, že pri »Parsifalu« — pri naših skromnih opernih sredstvih najbolj pereč in kot kaže, nemremostljiv. Zato je tudi

v mnogo vrednem pevskem materialu, dočim je igralsko še nejasen in preli. Glavno skrb pa mora posvetiti izgovorjavi, ki je zelo zastrta, ki pa zlasti na odru zahteva čim večje jasnosti, ter doseže tako tudi večjo prostorno eksplozivnost.

Zanimanje občinstva pri premijeri ni bilo ravno veliko.

Prva mednarodna fotografska razstava v Ljubljani

Mednarodne razstave umetniške fotografije se prireajo le v najvažnejših kulturnih in političnih središčih držav. Njihovo število je razmeroma nizko, nekako 50 jih je vsako leto, in med nje se je letos smela uvrstiti tudi naša Ljubljana ter naslovila na inozemstvo apel na udeležbo. Da se je Fotoklub Ljubljana kljub vseobčim neugodnim razmeram, ki stavijo številno zaprek prireditvam mednarodnega značaja, odločil pokreniti akcijo I. mednarodne fotografske razstave v Ljubljani, je bila merodajna pred vsem ogromna važnost take prireditve v fotografsko-vzgojnem in — ne v zadnji vrsti — tuisko-prometnem pogledu. Že klubske in narodne fotografske razstave so močna propaganda za fotografijo, tem večje važnosti za širjenje fotografske umetnosti in smiselnega, razumskega udeleževanja v fotografiji pa so mednarodne fotografske razstave, ki nudijo amaterju in poklicnemu fotografu možnost študija in primerjave lastnih del z originali svetovnih mojstrov.

Brez kričavosti je Fotoklub Ljubljana koncem lanskega leta prišel s pripravami, ki so zahtevale ogromno dela. Zbrati je bilo treba adresni material in nad 3000 vabil je romalo na vse strani sveta. Kakih 70 svetovnih fotografskih revij še mesece prinaša pozive na udeležbo, o razstavi so pisali tuji dnevniki, esperantski listi, premagati je bilo treba carinske težkoče, posrečilo se je, pridobiti eno največjih nemških fotografskih revij, »Photographische Rundschau«, da bo izdala ob priliki na-

še razstave posebno razstavno ševiliko, potem razstavni katalog itd.

Še nekaj tednov nas loči od otvoritve. Vsem, ki so nezaupljivo gledali na akcijo Fotokluba Ljubljana, je sedaj lahko zaupamo, da je mednarodni značaj razstave v odlični meri zagotovljen, saj je najavilo udeležbo že 20 držav. Zlasti odlično je zastopana U. S. A., potem Kanada, Japonska, Južna Afrika, Kitajska, Nova Zelandija, Avstralija itd., pa tudi Evropa ne zaostaja. Imeli bomo torej prihodnje ogledati si razstavo, ki bo po številu udeležencev gotovo najmočnejša izmed vseh dosedanjih prireditelj pri nas. V originalih se nam bodo predstavili mojstri najrazličnejših narodov in zastopane bodo vse tehnike od navadne povečave preko vseh plemenitih tiskov do komplicirane trichromije.

Želim le, da bi tudi oblasti uvidele važnost te prireditve in vestransko podprle prireditelja pri njegovem nesebičnem delu. Že iz odziva velikega števila držav je razvidno, kako veliko propagando za našo državo in naše kraje je izvršil ljubljanski Fotoklub s to prireditvijo, pri čemer pa nikakor nečemo podcenjevati kulturnega pomena takih razstav, ki so obenem močno spajajoča vez med narodi. Kljub neštetim deviznim, carinskim in političnim ogradam so take prireditve kakor evetska, v katerih si spravljivo podajajo roke vsi narodi. — Vsem številnim neorganiziranim fotoamaterjem, ki jim je fotografija nekaj več kot šport, pa priporočamo, da vstopijo kot člani v klub in mu tako pripomorejo do izvršitve še večjih nalog, ki si jih je zastavil.

*

Te dni je umrl v Monakovem Oskar von Miller, ustanovitelj znanega »Nemškega prirodoslovnega in tehničnega muzeja« v Monakovem.

Požar v kranjski tovarni

Kranj, 12. aprila.

V opoldanskih urah, med dvanajsto in eno namreč, ko je v Kranju zaradi opoldanskega odmoraja največ ljudi na cesti, je v Kranju v sredo izbruhnila iz običajnega vsakdanjega življenja nenadna nova, da je v tekstilni tovarni »Jugobruna« na Gorenji Savi nastal ogenj. Res se je pričel valiti precej dim iz sredine tovarniških objektov. Seveda so se takoj usule velike množice radovednežev peš in na kolesih proti »Jugobruni«. Obveščeni so bili tudi kranjski gasilci, ki so z izredno naglico nekaj minut potem ko so došli na trg, že spustili vodo iz Save v goreče odrosti.

Ogenj je nastal v sušilnici, ki se nahaja na severnem koncu tiskarne. Sušilnica je prostor, podoban velikim izbi, od vseh strani zaprt. Vanjo naložijo na železna rešeta prejo in blago-svilo, ki se suši na ta način, da spušča v sušilnico vročo paro. Tudi topot je bila sušilnica polna blaga in preje. Ker je tudi vročina primanjkovala zraka, je blago in leseni deli pričelo tleti in začel se je iz sušilnice dvigati velik dim. V sosednjem prostoru v tiskarni so v času požara delali. Naenkrat je prepih potegnil v tiskarno in jo mahoma napolnil z gostim dimom, ki je delavce pričel dušiti, tako da so nekateri, med njimi tudi vodja tiskarne, ušli iz tiskarne že vsi omamljeni. Prav tako je bilo težko in nevarno gašenje v goreči sušilnici sami, ki je majhen

zaprt prostor, bila pa je polna dušega dima. Pred sušilnico stoji lesena lopa, v njej je bilo polno balvate, cunj in drugih odpadkov in bi lahko nastal precejšen požar. Ogenj so hoteli delavci in mojstri pogasiti z Minimax aparati, vodo so pa nosili kar s škafi, kar se danes ne dogaja niti na kmetih, kjer ima vsaka še tako revna vasica, če ni gasilnega društva, vsaj nekaj sto metrov cevi. Z gasilnimi pripravami, katere je imela na razpolago tovarna sama, sploh ni bilo mogoče ukrotiti ognja, dokler niso dospeli kranjski gasilci, ki so s svojo motorno hitro udušili požar in preprečili nevarnost.

Pri tej priliki se je pokazalo, kakor smo se prepričali, da tovarna »Jugobruna« razen nekaj Minimax aparatov nima niti en meter cevi ali kake druge priprave za gašenje, kar gotovo ni prav. Tako velika tovarna, ki izdeluje blago kot zelo gorljiv material, bi pač morala imeti vso najmodernejšo lastno gasilno opremo. To je v korist tovarne same in delavstva. V tem oziru bo »Jugobruna« že morala nekaj storiti.

Če bi ta požar nastal ponoči, bi bil lahko povzročil veliko škodo in se bolj razširil, tako pa je bil še kolkortoliko pravočasno udušen. Sicer se je sušilnica že dvakrat vnela, toda nikdar ne tako hudo kot topot in so delavci vselej ogenj sami pogasili. Ako je bila sušilnica polna blaga, bo škoda vsekakor znašala nekaj desetstotinov dinarjev.

Koledar

Petek, 13. aprila: Hermenegild, mučenec; Ida, devica.

Osebnosti

— Iz finančne službe. Napredovali so: za višjega davčnega kontrolorja VI. pol. skupine pri davčni upravi Novo mesto: Stankelj Rudolf; za davčnega kontrolorja VII. pol. skupine pri davčni upravi v Kozjem: Pečkar Matija; pri davčni upravi v Dolnji Lendavi Cimerman Franc in pri davčni upravi v Murski Soboti Koltaj Štefan.

Razumna varčnost: uživanje kave Hag!

Kdor jo pije — čuva zdravje.

Ostale vesti

— Binkoštni izlet Jadranske straže Ljubljana. Na mnogostevilna vprašanja javlja izletna sekcija svojemu članstvu, da vodi tudi letos kot običajno izlet v Dalmacijo prof. Franjo Sič in da so objavljene cene posameznih skupin mišljene za ves izlet, to je iz Ljubljane v Ljubljano (vlak, ladja, prehrana, prenočišča). Ker vlada veliko zanimanja, se prijavi čim prej! Zahtevajte prospekte! Informacije: Jadranska straža, izletna pisarna v palači Ljubljanske kred. banke I—IV od 8—12 in od 15—19.

— Prepovedan tisk. Državno tožilstvo v Zagrebu je prepovedalo prodajati in razširjati št. 15 tednika »Senzacija«, ki izhaja v Zagrebu. — Ministrstvo za notranje zadeve je prepovedalo uvažati v našo državo in razširjati v njej igralne karte, ki jih je založila tvrdka B. P. Grimo v Parizu, na katerih so slike vladarja iz naše narodne zgodovine.

— Vinska razstava in vinski sejem bo dne 15. in 16. aprila v Konjicah, na kar opozarjamo vinske trgovce in gostilničarje. — Jadranska Straža na Gorenjskem. Smisel za našo JS je že prodrla do najskrajnejše točke naše Gorenjske. Dne 24. marca je imel pokrajinski odbor JS, ki obsega vse vasi od Dovjega—Mostrane do Rateč, svoj prvi redni občni zbor. V hotelu Razor v Kranjski gori so se zbrali v velikem številu člani JS, posebno iz sosednje vasi Podkorena in Gozda, ter z največjim zanimanjem sledili predavanju delegata iz Ljubljane tov. Pirnata, ki jim je z lepo besedo razložil pomen in važnost našega Jadrana. Po predavanju je bil občni zbor ter so bili v odbor izvoljeni sami domači kmetijski fantje razen predsednika gosp. Ljudevita Švagelja, kateri je znal v kratki dobi vzbuditi interes za društvo, v najzakovnejši koč naš Gorenjske. Prepričani smo, da bo JS pod njegovim vodstvom dobila največji razmah.

— Švicarji grade velik hotel v Splitu. Svoj čas je vprašanje zgradbe vel. hotela v Splitu vzbudilo ogromno zanimanje. O tem vprašanju se je mnogo pisalo po časopisju. Te dni sta se pripeljala v Split naš konzul v Curihu Schwarz, ki je že prej vodil

akcije za zgradbo hotela, in pa sam projektant arhitekt Cellinger. Oba sta izjavila častnikarjem, da je ponudba neke švicarske skupine za zgradbo hotela resna stvar in da nameravajo Švicarji investirati v hotel okrog 30 milijonov dinarjev. Načrti so že gotovi in družba bi rada čimprej začela graditi.

— Sodne takse pri okrajnem sodišču. Pri ljubljanskem okrajnem sodišču je bilo meseca marca letos plačano na raznih sodnih takсах 156.517 Din, dočim lani marca samo 40.860 Din. Znak, da so se začeli ljudje precej pravičati in da so se tudi razni drugi sodni postopki močno pomnožili. Letos februarja je bilo plačano 111.528 Din.

— Pri revmi v glavi, ledjih in plečih. živčnih boleznih, bolečinah v boku, trganju v križu se z velikim pridom uporablja naravna »Franz-Josef« grenčica za dnevno čiščenje prebavnega kanala. Vseučiliške klinike dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda, posebno v srednji in starejši življenjski dobi, izborna čistilo za želodec in čreva.

— Skrivnostna potovanja parfema in pudra. Neka belgrajska tvrdka je prišla na »dobro« misel, kako bi na debelo uvažala v Zagreb misel, pudr, kolonjsko vodo in podobne reči, ne da bi plačala banovinske ali mestne takse. Samobor je imel biti v tem poslu kot nekaj posredovalca. Vsa zadeva je bila dobro organizirana in je šlo vse gladko, dokler se ni v to trgovsko poslovanje vmešal poveljnik orožniške postaje v Samoboru narednik g. Lipovšek. Tvrdka iz Belgrade je pošljala zaboje parfemske robe v teži 12 do 16 kg na naslov nekega pekoveškega pomočnika v Samoboru. Zaboji so bili označeni, da vsebujejo jestvine, sir, perilo itd. Pekovski pomočnik v Samoboru je moral samo odstraniti naslov in nalepiti naslov svoje sestre v Zagrebu ter pošljilo spet oddati na pošto. Nekatere zaboje pa so odpirali tudi v Samoboru, o čem pekoveškega pomočnika pa je polagoma znosil blago v Zagreb. Zabojem so bili priloženi tudi računi na dve tvrdki v Zagrebu, ki sta prevzemali blago od teh posredovalcev. Tako so parfemi in kolonjske vode prihajale v Zagreb brez plačila taksa in davkov. Ta način uvažanja luksuznega blaga, za katero so predpisane visoke takse, je bil zelo dobičkonosna. Mogoče so tudi še v drugih krajih zagrebške okolice taksi posredovalci. Narednik Lipovšek je delj časa opazoval pekoveškega pomočnika in njegove zaboje iz Belgrade. Nekega dne ga je ustavil, ko je nosel zaboje na pošto in ga vprašal, kaj je notri. Pek mu je odgovoril: »Sir in jestvine.« Ko so pa na policiji zaboje odprli, so našli v njem 10 litrov najfinjših kolonjskih vod, več steklenic parfema, mnogo škatlje pudra in podobno. Zadeva se je hitro razvijala in pek je priznal vso manipulacijo. Obveščeni sta bili zagrebška in belgrajska policija, ki sedaj vodita preiskavo. Vsa ta dišeča roba je proizvod neke inozemske tvrdke in preiskava bo gotovo dognala, če je prišla v našo državo po pravem potu.

— Novosti na književnem trgu: Maks Pleteršnik, življenjepis uredil Davorin Petančič, Din 5; Rešila vrh, poučna knjižica o sv. spovedi, Din 1; Šola miru, doprinos k razorožitvi, Din 1; Z Jezusom na Oljski gori, Sveta ura, Din 2; Karel May, Suznji, I. knjiga, 4. zvezek, Din 13; Moliere-Zupanič, Tartuffe, komedija v 5 dejanjih, Din 36; Balzac de Honore-Zupanič, Oče Goriot, roman, Din 100; A. Dumas-Rihtaršič, Dama s kameljami, broš. Din 50, vez. Din 60; Benoit Pierre-Rihtaršič, Kognitsmark, zgodovinski roman, Din 18; Strika-Tavzes, Karadžićeva Topola, zgodovinski opis, Din 10, vez. Din 16; Ing. Novak, Nemško-slovenska togozrafska terminologija, Din 10; dr. Lapajne, Razvoj in sedanje stanje našega državljanstva prava, Din 36; Komanova, Na Vidov dan, slavna slika, Din 3; Tehnika in gospodarstvo, časopis za tehnične in gospodarske probleme, št. 6. Vse te knjige ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— Bat'ja gradi novo tovarno gumija. Iz Borova poročajo: Poleg zgradbe 50 novih stanovanjskih hiš za uradnike in nameščence Bat'ine tovarne grade novo tovarno za gumijaste izdelke, ki bo še večja kakor dosedanja.

— Ubijalec — samomorilec. Na zagrebški kirurški kliniki je umrl neki Franjo Mokus, ki so ga pripeljali iz Ukuvora pri Vrbovu vsega ranjenega. Napadel ga je 18 letni kmetijski fant Ivan Martinec in mu zadal z nožem več hudih ran. Napadalec je pobegnil v gozdove in se tam več dni skrival pred

97. pešnim, ki ga bo pel osmeroglasni mešani in moški zbor. Predprodaja vstopnic v trgovini Josip Kos, Trg Kraljeviča Petra.

Maribor

m Bogat spored! Pri Don Boskovi proslavi dne 22. t. m. v veliki unijski dvorani je med drugim na sporedu tudi melodramatičen prizor (Don Boskovo delo) v treh slikah: I. Mladi učnjak; II. Naši umetniki; III. Klavirarji.

m Drveni akademija v gledališču. Priredi Zveza mladih izobražencev. Pester spored. Dobrih št. v dobrodelne svrhe.

m Študentarčani gostujejo v nedeljo, 15. t. m. v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 ob osmih zvečer. Uprizorijo Ilaunig-Petančičev »Črni križ pri Hrastovcu«.

m Gledališče. Jutri v soboto premiera Götzove trojejanke »Hokuspokuse«. Režira J. Kovič. Sodeluje celoten dramski ansambel.

m Združenje prevoznikov obrtov v Mariboru vabi vse svoje člane prevoznike s tovrstnimi avtomobili in s konji na važen sešestanek, ki se bo vršil v nedeljo 15. aprila ob 10 dopoldne v restavraciji Halbwild v Mariboru, Jurčičeva ulica.

Drugi kraji

Veliko zborovanje Borcev bo pri Sv. Valburgi pri Smledniku 15. aprila ob 3 popoldne. Zborovanje se vrši ob vsakem vremenu.

Sv. Jurij ob juž. žel. Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva priredi prihodnjo nedeljo po prvi službi božji v osnovni šoli zanimivo predavanje o vrtnarstvu.

Ptuj. V nedeljo, 15. t. m. imajo državni upokojenci sešestanek v posvetovalni dvorani na mestnem magistratu. Poročal bo o delovanju in organizaciji društva delegat iz Maribora. Vabljeni vsi upokojenci in upokojenke — tudi železničarji!

Sezona se pričinja 1. maja.

1400 Din Vas stane 20 dnevno zdravljenje v Radencih (maj, junij, september) stanovanje, hrana (dijetna ali navadna), kopanje, dva zdravniška pregleda (Röntgen, analiza seči), vključno vse takse. Posebno važno za bolezni srca, ledvic, želodca, jeter, kamenčkov, pri zaostajanju sečne kisline i. t. d. Zahtevajte kopališčne prospekte! Slatina Radenci, Slovenija.

orožniki. Končno se je iz strahu, da ga ne bi orožniki prijeli, obesil na drevo.

— Kokainska afera pride pred sodnike. Kakor smo že svojočasno poročali, so v Ljubljani prišli na sled goljufivim manipulacijam v kokainski trgovini. Neki nepridipravi, ki jim pošteno delo in pošten zaslužek ne dišata, so napravili oziroma ponaredili zavitke in etikete, v kakršnih prihajajo v promet kokain in se potem uvažajo iz inozemstva k nam. V te zavitke so natrosili nekaj moke in sodobikarbone. Tako ponarejene zavitke so potem prodali nekemu Ljubljancu, ki je goljufom izplačal okoli 24.000 Din. Ponarejevalci in goljufi so bili ovadeni sodišču. Preiskava proti njim je sedaj končana in bo državno tožilstvo dvignilo zadevno obtožbo. Afera bo spravila prav čedne zanimivosti na dan.

— Zagrebčani izginjajo. Preteklo sredo je zagrebška policija dobila prijavo, da je neznano kam izginil 22 letni sluga Karlo Jalovec. Dijak Dušan Gjorgjevič je naznanil, da je brez sledu izginil njegov oče Maksim, star 52 let. Odpotoval je 29. marca po svojih poslih v Belgrad in bi se imel vrniti domov 3. aprila. Vrnil se pa še do danes ni. Iz Belgrade je prišlo poročilo, da se sploh ni zglasil pri osebi, s katero bi se imel sestati. — Neki uradnik je naznanil, da je izginil njegov 20 letni sin, ki je obiskoval gimnazijo.

— Pri boleznih srca in posnpenju žil. nagnjenosti h krvavitvam in napadom krvi zasigura »Franz-Josef« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora.

— Ko sta se zbudila, sta bila brez obleke. V Zagrebu sta spala v eni sobi brata Cigrovski. Sobe nista zaklenila in tako se je ponoči priplazil tat in jima ukradel vso obleko, ki sta jo imela na stolah in v omari, poleg tega pa še tri suknje. Ko sta brata zjutraj vstala, nista imela kaj obleči in sta morala ostati doma.

— Za srce, ledvice, kamne, jetra, želodec. notranje žile in čiščenje krvi je vendar najboljša naša Radenska slatina. Zahtevajte vedno in izrecno le Radensko slatino.

— Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu. Letošnji občni zbor Narodne knjižnice in čitalnice v Zagrebu se je vršil v restavraciji »Nova Pivana« (lastnik g. Bregant). Udeležba je bila za današnje razmere zelo povoljna. Predsednik g. vseuč. prof. dr. Boris Zarnik je toplo pozdravil vse navzoče in predlagal vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, kar je bilo z navdušenjem sprejeto. Sledila so poročila društvenih funkcionarjev in nadzornega odbora. Po kratki debati o bodočem društvenem delu je dobil stari odbor absolutorij, nakar je bil izvoljen sledeči novi odbor: predsednik vseuč. prof. g. dr. Boris Zarnik; odborniki gg.: Jerman Ivan, Živec Dinko, Hudoklin Radode, Batič Ant., Dvorin Miško, Majerič Jožef, Lautižar Edvard, Drašler Jožef, Rečelj Slavko, Kranjc Vlado, Deu Viktor, Miklavžič Jožef, Cimerman Zvonimir, dr. Arselin Avgust, Pongratz Makso, Novak Ivan, Mešiček Janko, Strukelj Franc in gđc. Hafner Lea. — Nadzorni odbor: gg. Bizjak Viljem, industrijalec, prof. dr. Kogoj Fran, prof. dr. Zavrnik Fran.

— Za svoji se oddata dve devetmesečni deklici. Informacije daje zavod za zdravstv. zaščito mater in dece v Ljubljani, Lipčeva ulica.

— Uboj pri ugrabljenju dekleta. V vasi Grku v bližini Bosanske Brode se je pripetila te dni smrtica, ki je končala s smrtnim izidom. Posestnik Ivo Kljajič se je dogovoril s svojim prijateljem Nikolo Orečem, da bosta ugrabila Ivko Božič, s katero se je Kljajič že delj časa poznal. Dekle je pristalo na beg. Te dni ponoči sta fanta odšla proti dekletovemu domu. Dekletovi starši pa so bili obveščeni o ugrabljenju in na dvorišču je čakal fanta dekletov oče s puško. Ugrabitelja sta navajala na starca in mu poskušala iztrgati puško. Med bojem pa je starac dvakrat ustrelil s puško. Kljajič je bil na mestu ubit, Oreč pa hudo ranjen. Ubijalca so zaprli.

— Z očetovo smrtjo je goljufal. Zagrebška policija je prišla krojaškega pomočnika Ivana Rožmana, doma iz Artiča v Sloveniji. Ivan Rožman je namreč ogoljufal ljudsko samopomoč za 2000 Din Pri tej zadrugi je bil za ta znesek zavarovan njegov 75-letni oče Josip Rožman, kmet v Artičah. Ivan je v Zagrebu naročil tiskano osmrtnico za očeta, v neki rezbariji pa je naročil žig zupnega urada v Artičah. Ko je dobil žig, je napisal osmrtni list za Josipa Rožmana, ga poslal v Maribor Ljudski samopomoči ter dobil v kratkem znesek 2000 Din. Ta goljufija bi ostala skrita in nepojasnjena, če ne bi bil Ivan Rožman tako zelo neroden. Osmrtni list je napisal s pravo otročjo pisavo, polno pravopisnih napak Tako pa seveda župniki ne pišejo in to je opazil pri pregledu knjig in prilog neki uradnik Ljudske samopomoči. Tako je prišla ta nenavadna goljufija na dan.

— Bivši šef policije v Kijevu umrl v ječi. Te dni je umrl v jetnišnici v Sremski Mitrovici bivši dvorni svetnik in šef policije v Kijevu Anton Pilecki, ki je za časa ruske revolucije pobegnil v Jugoslavijo. Dobil je službo davčnega iztirjalca v Rumi. Zagrešil pa je več goljufij in je bil obsojen na več let ječe. Pilecki je bil silno podooben bivšemu ruskemu polkovniku Potjehinu, ki sedi v preiskovalnem zaporu v Skoplju, ker je umoril svojo ženo in njeno mater. Ko so bile v časopisih objavljene slike Potjehina, so mnogi prebivalci Rume mislili, da sta skopljanski morilec in rumski defraudant ena in ista oseba.

Ptuj

S sekro je prizadel neznanec nevarno rano na desni rami 54 letnemu prevzickarju Jožetu Bratuša iz Sv. Marka pri Ptuj. Spraviti so ga morali v bolnišnico.

Pri igri je padel 10 letni Jožef Golob, posestnikov sin iz Dornave, tako nevarno, da si je zlomil desno roko. Zdravi se v ptujski bolnišnici.

Tedensko pripravljeno službo gasilcev od 15. do 22. t. m. vrši prvi vod, 4 red in sicer četnik Rudolf Erleč in četar Franc Kmetec. Reševalno službo imajo: Jožef Franc Sirc, četar Ivan Merc, od moštva Franc Fijan in Ivo Švager.

Kaj pravite?

Lani je bilo na sv. leto tako, da so se mogli udeležiti odpustkov samo romarji, ki so šli v Rim.

»Narodno rešetkarje« je tedaj tožil, češ, taka krivica, da oni, ki bo ostal doma, ne bo deležen odpustkov in če še toliko in še tako goreče moli.

Rešetku, ki bi bil rad deležen odpustkov, bi bil najraje svetloval, naj stopi do svojega župnika, ki mu bo radevolje pojasnil, da lahko ostane kar doma in bo vseeno vsak dan lahko deležen več popolnih odpustkov pod običajnimi pogoji, ki bi jih gotovo rad izpolnil, ker tako goreče in toliko moli.

Se, oče je izpolnil Rešetkarjevo željo in proglasil sv. leto tako, da bodo odpustkov deležni tudi verniki doma.

»Rešetkarju« pa zopet ni bilo prav. Oglosil se je z neresnično trditvijo, da bodo odpustkov deležni tudi letos samo taki, ki gredo v Rim ter se na dolgo in široko norčuje iz odloka sv. Očeta.

Cemu naj služi takšno potovarjanje resnice in norčevanje iz najvišjega poveljarja sv. Cerkev? Ali morda širjenju verske strpnosti, o kateri vedo »ata Narod« toliko povedati, kadar se katoličani postavijo za pravice Cerkev.

Pa brez zamere! Saj »ata Narod« bodo to krivico ilak kmalu popravili, ko bodo ob prvi priliki strmečim čitateljem razlagali svoje načelno stališče v verskih zadevah: »Brat mi mio, koje vere bio!«

Karambol tovarnega automobila in motocikla

Dne 12. aprila približno ob 15.30 sta se v bližini hotela Windischer v Kandiji začela tovarni avtomobil, ki ga je vozil Milan Jovanović skupno z Jovanom Djekićem, in motocikel, katerega je vozil Drgane Pavel, banovinski cestni nadzornik v Metliki. V priklopi je sedel Česnik Pavel, tajnik okrajnega načelstva v Metliki. Karambol je bil tako hud, da sta dobila oba motociklista težje poškodbe, zlasti g. Drgane, ki si je pri karambolu zlomil desno nogo pod kolenom in ima tudi prsni koš močno stisnjen. Njegovo stanje je zelo resno. Kdo je zakrivil nesrečo, še ni ugotovljeno.

Nesreča na gradu Hmeljniku

Pred kakimi 14 dnevi sta prišla na grad Hmeljnik pri Novem mestu dva gospoda iz Hamburga, katera je prijatelj g. graščaka slednjemu priporočil. Eden izmed gostov je pred nekaj dnevi teloval na prečnem drogu na arkadah grajskega hodnika v drugem nadstropju. Med telovadbo pa ga je prehud zalet sunil z droga in je padel 12 metrov globoko v loku na s kamenitimi ploščami tlakovano dvorišče ter si zlomil nogo in se tudi drugače močno poškodoval.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz-Josef« grenčica do urejenega želodca in črevesja.

Naznanila

Ljubljana

1 Drevi ob 8 seja Krščanske šole.

1 Kino Kodeljevo. Danes ob 8 zvečer premijera petdesetega filma češkega režiserja — rodona Ljubljancina — Svatopluka Innemanna »Svatba pri Sv. Antoncu«. Vsi Innemannovi filmi, kar jih je bilo do zdaj v Ljubljani (Polkovnik Svec, Pred maturo in Pasjeglavci), so želi vesplošno priznanje. Njegov jubilejni film za drugični gotovo ne bo zaostajal. Še v nobenem češkem filmu ni bilo toliko petja in lepih melodij, kakor v tem. Posebno pestrost pa mu dajejo slikovite češke narodne noše. Glasbo je skomponiral Jara Beneš, pesmi je napisal Špilár-Mirovský, v glavnih vlogah pa nastopajo akadem. slikar Ota Bubeníček, Hana Vitova, J. Soukup, Ljuba Hermannova, Frant. Paul i. dr.

1 Drevi ob pol 9 bo imel v »Krkic pri Mikliču« podžupan Jare predavanje s skriptičnimi slikami: »Ljubljana — vrata Jugoslavije«. Po predavanju jazz »Odeon!« Vstop prost!

1 Občni zbor Slov. plan. društva (Osrednje društvo) v Ljubljani bo v petek, dne 27. aprila t. l. ob 20 v dvorani Del. zbornice na Miklošičevi cesti. — Samostojne predloge je v smislu društvenih pravic treba poslati Osrednjemu društvu najkasneje vsaj 8 dni pred obnim zborom.

1 Ruski pianist Nikolaj Orlov je absolviriral svoje študije na državnem konservatoriju v Moskvi, kjer je dobil prvo nagrado ob sklepu študija, bil je laureat klavirskega oddelka moskovskega konservatorija. Nekaj časa je bil ravno tam profesor, po prevratu pa se je posvetil izključno le koncertnemu uestvovanju. Dva kontinenta ga poznata po številnih koncertih, predvsem kot inter-

preta Chopinovih skladb. V Ljubljani nastopi prvič v sredo 18. aprila ob 20 v Filharmonični dvorani. — Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Maticе.

1 Zborovski koncert. V ponedeljek, dne 16. aprila ob 20 bo v dramskem gledališču koncert, katerega spored izvaja jugoslovansko akademsko pevsko društvo iz Zemuna. Na sporedu imajo dela Pavliča, Gotovca, Binliškega, Milojeviča, Mokranjca in izbor narodnih pesmi raznih prirediteljev. — Na koncert opozarjamo naše občinstvo, prav posebno pa še našo mladino, da se odzove vabilu zemunskih akademikov in poseti njihov ponedeljski koncert. Cene so znižane dramske od 24 Din navzdol. Predprodaja v knjigarni Glasbene Maticе.

1 Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Novo mesto

Spored Hladnikovskega cerkvenega koncerta, ki bo v nedeljo, 15. t. m. ob 3 popoldne v franciškanški cerkvi: I. 1. Slavnostni preludij, na temo Riharjeve »Moj duh...«. Orgle. Marijane pesmi: 2. Večerni zvonček. 3. Prsnceno pozdravlja... 4. Je mrak končan. — II. Božične pesmi: 5. Zakaj svetlobe... 6. Naj slava v višavi... 7. Slava na višavi... 8. Božična meditacija (orgle). — III. Postne in velikonočne pesmi: 9. Angeliški zbori. 10. Zveličar gre iz groba. 11. Jezus premagavec groba. — IV. 12. Prva fantazija z vpleteno zahvalno pesmijo, I. in III. stavek (za orgle). 13. 97. psalm za dva zbora z orkestrom. 14. Blagoslov. 15. Marja, sloz življenje. — Pevski zbor, ki je za to priliko pomnožen nad 50 glasov, kakor tudi orkester, dirigira g. Venčeslav Skebe. Na orglah igra konservatorist Kamizij Friclej iz Ljubljane. Kakor je razvidno iz sporeda, je zbor našel tudi najrazličnejše in obenem najlepše in najbolj melodične Hladnikove skladbe. Krona vsega pa bo vsekakor

Don Bosco - organizator misijonov

„Glej, dragi, prvence, ki ti jih prinašajo tvoji sinovi od skrajnih meja zemeljske oble

Vse njegovo življenje je bilo en sam misijon, kajti bil je res od Boga poslan, misijonar in mož previdnosti preteklega stoletja, ki je spoznal zahteve svojega časa kakor redko kdo drugi.

Vse različne vrste karitativnega dela, posebno mladinsko skrbstvo in cerkveni apostolat, so mu bile pri srcu: vzgoja duhovnikov in redovnikov, a istočasno vzgoja mladine v šoli, delavnicah, oratorijih (mladinskih domovih), laični apostolat in trud za katoliški tisk, za dušno pastirstvo in versko poglavitnost. Tako so se njegove ustanove hitro širile med izobraženimi narodi Evrope tja do divjih plemen, ki jih je pridobil za luč evangelija.

Kot mlad duhovnik je don Bosco gojil gorečo željo, da bi postal misijonar. V ta namen se je učil francoščine in španščine. Ko ga je opazil neki njegov predstojnik, da je segel celo po angleški slovnici, mu je rekel: »Saj ti ne boš šel v misijone!« »Ali bi lahko zvedel, zakaj ne?« je vprašal don Bosco. »Samo poskusi, če moreš. Saj ne moreš niti minuto sedeti v zaprtem vozu, da ne bi dobil težkih železnih krčev, in kako bi se peljal čez morje? Gotovo bi že na poti umrl.«

Tako so se razbili njegovi načrti, ne zaradi nepremagljivih težkoč, temveč zaradi duha pokorščine. — Kljub temu pa njegovo navdušenje za misijone ni ponehalo. Tudi prikazni, ki jih je imel, so ga vzpodbujale k temu, da bi poslal svoje sobrate v misijone. Tako so se mu ob bolniški postelji mladega Cagliera prikazali divji rdečkožci, ki so na kolenih prosili bolnika, naj zanje ostane pri življenju, in spoštljivo opazovali kretanje bolnikov, da bi iz njih sklepali o izpolnitvi prošnje. Don Bosco pa je potrpežljivo čakal na nadaljnje in še bolj jasne izraze božje volje. In jih je tudi dobil.

V decembru 1874 mu je poslal argentinski konzul v imenu nadškofa v Buenos Airesu prošnjo, da bi njegovi sobratje prevzeli oznanje-

vanje vere v prostranih pokrajinah južne Argentine do Ognjene zemlje. Don Ivan Cagliero, rojak in zvesti tovariš don Boskov, je bil srečni vodja prvega krdela misijonarjev v Južno Ameriko.

Vedno bolj so se širila salezijanska misijonska okrožja in v začetku 20. stoletja jih je samo v Južni Ameriki že pet: Patagonija, Ekvador, Brazilija—Araguaj, Brazilija—Mato Grosso, Osrednja Pampa.

Leta 1906 dospe don Mederlet, sedanji škof v Madrasu, leta 1911 sta prodrla don Versiglia in don Olive na Kitajsko in šest let pozneje je misijonar Versiglia kljub podmornicam in minam v najhujši svetovni vihril dospel na novo misijonsko postajo Shiučov, kjer je pozneje padel kot žrtev mučeniške smrti. (Danes deluje v tem misijonu slovenski salezijanski misijonar J. Kerec). Po vojni so se vedno bolj množile salezijanske misijoneke postojanke v Južni Ameriki, a tudi v Indiji in drugje.

Sen velikega misijonarja se je začel čudovito uresničevati že pred njegovo smrtjo. Don Cagliero, sedaj že škof, je zaslužil skorajšnji konec velikega učitelja. Iz daljne Patagonije je šel na pot domov, da bi zadnjič videl svojega »očeta«. Predstavil mu je prve sadove svojega apostolata z besedami: »Glej, dragi don Bosco, prvence, ki ti jih prinašajo tvoji sinovi od skrajnih meja zemeljske oble.«

Don Bosco je globoko ganjen. Tedaj pade predenj na kolena otrok usnjeno rjave barve, zazre se v njegove oči in s tujim, divje se glasečim glasom mu govori besede: »Oče, zahvalim Vas, da ste poslali zame in za moje brate svoje misijonarje.« Don Bosco ne more od ganjenosti spregovoriti besede, samo solze mu tečejo po licu.

Doživel je veselje, ob katerem je spregovoril Simeon: Gospod, sedaj odpusti svojega hlapca v miru. — (Fides).

so se prinašali vsa mogoča poročila o tem nenavadnem dobrotniku in če sta na ulici stala dva človeka skupaj, sta gotovo govorila o tem nenavadnem dogodku. Kdo bi se takšnih pisem ne veselil v današnjih časih? Končno se je uganka vendar razrešila in sicer s pomočjo listov. Uredništvo lista »Mai Nap« je namreč prejelo pismo, v katerem pisec sporoča, da je njegova dolžnost, da svoje grehe iz mladosti popravi. Nadalje popisuje, kako je še v mladosti ukradel okoli milijon dinarjev. Okraden je že davno umrl. Rad bi bil denar vrnil. Ker pa tega ne more več, zato vrača denar vseh javnosti in vseh družbi.

Anglija brez vode

Na Angleškem je silna suša. Voda pojema po vodnjakih in vlada stoji pred neprijetnim vprašanjem, kako naj deželi preskrbi vode. O tem vprašanju je v poslanski zbornici govoril ministrski predsednik MacDonald. Dejal je, da je vprašanje tako važno, da bo moral parlament sprejeti poseben zakon v tej zadevi. Minister zdravstva bo stavil zadevne predloge.

Nekaj za tvoje telo

Pitagorov učenec Alkmajon, ki je bil zdravnik v Krotonu v Južni Italiji okoli l. 525 pr. Kr., je prvi ugotovil, da so možgani središče duševnega dela.

Alkoholne pijače se po vsebini alkohola vrstijo takole: pivo, lažje vino, težje vino, liker, žganje. Čimveč alkohola vsebuje pijača, tembolj škodljiva je.

Brada zraste lahko do pol metra.

Revmatični naj ne uživa goveje juhe, mesnega ekstrakta, ne jeter, ne obisti, ne možgan. ne stročne zelenjave, ne jajc in le malo mesa, ki naj bo kuhano. Zato pa mnogo sadja in mnogo zelenjave.

Koliko tehtajo novorojenček?

Novorojenček je povprečno 50 cm dolg. Hecker je meril 100 otrok in dognal povprečno dolžino 49 cm. Minot navaja, da je v srednji Evropi deček povprečno 3340 gramov težak, deklica 3250 gramov. Lobanja, ki je navadno že pri rojstvu pokrita z gostimi lasmi, ki pa navadno odpadajo, obsega povprečno 34 cm. Obseg prsi je manjši kakor obseg glave in znaša 31 cm. Novorojenčku bije srce silno naglo, tudi diha hitro; spečemu novorojenčku bije srce 130 na minuto, zadnja pa dete 35 krat. Ko bdi, se te številke nekoliko zvišajo. Toplota novorojenčka znaša 37 stopinj Celzija, redkokdaj pa več kakor 37,2 stopinj Celzija.

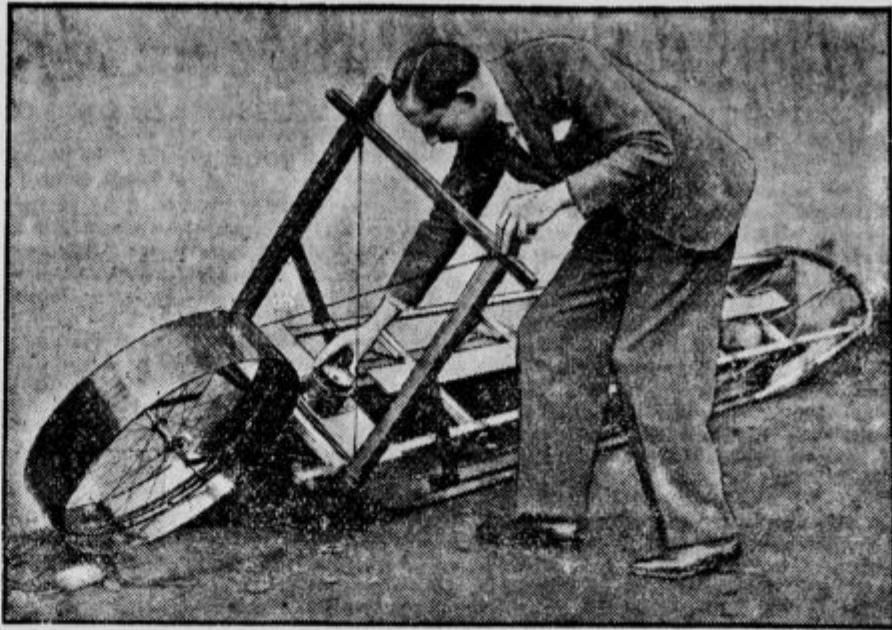
Takšna pisma si želimo!

Že nekaj časa so prebivalci v Budimpešti prejeli pisma, v katerih je bil zvit bankovec. Nalovljeni niso vedeli, odkod ta denar prihaja, nikdo ni slutil, kdo naj bi bil odposiljatelj. Listi

Hi, hei, oslički, pogumno naprej!

V Južni Afriki prirejajo domačini tudi — oslovske dirke. Kadar se vzgje oslovski kri, se mora celo najboljši konj skriti...

Na severni tečaj se odpravlja nova angleška ekspedicija, ki jo bo vodil Martin Lindsay. Ekspedicija bo rabila posebne sani, kakor jih vidimo na naši sliki.

Tudi bakteriološka vojna mogoča

Češkoslovaška vlada je te dni predložila narodnemu predstavništvu zakonski predlog glede obveznosti cepljenja. V smislu tega predloga je cepljenje proti kozam obvezno za osebe, ki so v vojaški prezenčni službi, in za rezervno, ko nastopi. Poleg tega je cepljenje proti tifusu in paratifu obvezno tudi za one osebe, ki so poklicane v aktivno vojaško službo izjemoma iz kateregakoli vzroka. Tudi aktivno vojaštvo mora seveda izpolniti to dolžnost. Če bi armado v mirnem času ogrožala kakka nalezljiva bolezen, lahko vojni ministerstvo odredi cepljenje proti tej bolezni. Za časa mobilizacije in vojne so podvrženi tudi civilisti cepljenju, ako so dodeljeni vojski na bojišču in opravljajo vojno službo. Sploh se morajo vsi, ki so v vojni službi, dati cepiti proti vsem boleznim, ki bi ogrožale armado in ki jih je mogoče pobijati s cepljenjem. Kdor bi se protivil tem odredbam, bo kaznovan z denarno kaznijo 5000 Kč, ali pa z zapornim 14 dni.

Bolj kakor te konkretne določbe, ki so več ali manj veljavne v vseh državah, je zanimiva mo-

tivacija tega zakona. Namen tega zakona je obvarovati vojsko in tudi civilno prebivalstvo pred nevarnimi boleznimi, ohraniti vojska zdravega, da lahko vzdržuje družino pozneje, ko se vrne k njej. Nadalje pravi ministrovo poročilo: »Nikakor ni mogoče povsem črtati nevarnosti takozvane bakteriološke vojne. Upravičeni so sicer dvomi, ali se bodo sploh mogli uporabiti mikrobi kot vojno sredstvo, toda dejstvo je, da se je v zadnji svetovni vojni neka država že pripravljala na takšen način boja. Značilno je tudi, da je že ženevski protokol 17. julija 1925 vseboval prepoved bakteriološke vojne; ista prepoved je bila vključena tudi v washingtonsko pogodbo, sklenjeno l. 1922. Ta pogodba govori o kemični vojni, ki naj bi bila prepovedana; prav tako izrecno omenja bakteriološko vojno, ki je tudi prepovedana. Vse to dokazuje, da vprašanje bakteriološke vojne nikakor ni izven razprave. V primeru bakteriološke vojne bi se gotovo našla tudi sredstva za obrambo. Eno izmed takšnih posrednih sredstev je prav cepljenje.

Bolnica oddaja iskre

Iz Trsta poročajo o zanimivem dogodku v Piranu. Kakor znano, stoji Piran ob istrski obali. V piranski bolnišnici leži 45-letna Monara, žena nekega ribiča; vnel se ji je vrat. Strežniki, kakor tudi drugi bolniki so opazili nenavaden pojav na bolnici. Ponoči se je iz leve strani njenih prs od časa do časa pojavljala čudna svetloba. Zdelo se je, kakor da so to iskre, ki skačejo v ozračje in se polagoma razblinijo na odeji. Navadno so ti pojavi trajali po 3 sekunde. Strežniki so seveda o tem čudnem pojavu takoj obvestili zdravnike. Sestavila se je komisija treh zdravnikov, ki je tudi sama opazovala ta pojav in ga protokolirala. Ljudstvo je takoj začelo govoriti o čudežu, ker je bolnica znana za zelo pobožno ženo. Kaj je na tem, bo seveda ugotovila temeljita preiskava.

Italijanski dirkač Varzi, ki je zmagal pri avtomobilski dirki na 1000 milj Brescia—Rim—Brescia. Dosegel je povprečno hitrost 115,5 km.

Misli...

Izkušenosť je zdravnik, ki pride šele po bolezni.

Slabi se navdušujejo za može, močni za stvari. Slabosti obsojajo nevhvaležnost, močni nepravičnost.

Bogastvo in značajnost sta kakor dve uteži, vrženi na tehtnico: prva se ne more dvigniti, ne da bi druga tonila.

Tisti, ki mislijo, da premore denar vse, so zmožni, da napravijo vse, samo da bi prišli v njegovo posest.

Tisti, ki ni zmožen biti ubog, tudi ne more ostati svobodni.

Tisti, ki ga zlato slepi, ne vidi, kako mu čast tone.

Čast sliči očesu, ki ne more trpeti niti najmanjše nečistosti, ne da bi se skalilo.

Najbolj ostro bodačo — je pero v nečistih rokah.

Vedno zopet je treba govoriti ljudstvu o dobrih straneh avtoritete, in kraljem o dobrih straneh svobode.

Walter Spence je postavil v Ohiu nov rekord v plavanju »crawl« na 150 jardov (1 jard 91 cm) v času 1:22,8.

Posledice Hitlerjeve morale

Dr. Helmut Becker, vseučilišni profesor v Berlinu se je leta 1928 poročil v Budimpešti z zdravnico, Zidino. Profesor se je te dni ločil od žene, ker se boji, da bi ne bil imenovan za rednega profesorja v Berlinu, ker ima ženo Zidino.

Strašna bo bodoča vojna

Iz Pariza poročajo o poskusnih poletih na vojaškem letališču Villacoublay. Preizkusili so veliko letalo, ki se je dvignilo 4000 m visoko in doseglo povprečno brzino 309 km. Izvedenci poudarjajo, da je to največja hitrost, ki jo je doseglo vojaško letalo, ki lahko vzame s seboj več letalcev. Aparat je »Potez 54«.

Hendersonu, predsedniku razorožitvenih konferenc, se je na poti v Ženevo žalibog pokvaril avtomobil...

Dva iščejo. »Oprostite, slišal sem, da iščejo tu blagajnika.« — »Da, in celo dva. Novoga in starega.

Sport

SK Celje : SK Ilirija

V nedeljo se nadaljuje podzvezno nogometno prvenstvo in prihaja v Ljubljano mlado in ambiciozno nogometno moštvo SK Celja, da se bori proti Iliriji. Celjani so že lani dosegli v prvenstvu prav lepe uspehe in se bodo brez dvoma letos približali čelu tabele, ako zalgrajo tako, kot smo jih videli v njihovih zadnjih tekmah in ako ostanejo še vnaprej tako marljivi in borbeni. Ilirija velja sicer kot favorit, toda dosedanj medsebojni nastopi pričajo, da se bodo morali fantje resno potruditi, ako hočejo nanizati nov uspeh. Tekma bo v nedeljo ob 15.30 na igrišču Ilirije ob Celovški cesti, v predtekni ob 14 pa se nam predstavi odlična ilirijanska rezerva, katere gost bo kranjski Korotan. Ta nedelja nam obeta torej mnogo in lepega nogometa in naj popravil neprijeten vtis, ki so ga zapustile tekme prejšnje nedelje, bodisi v Mariboru kakor v Ljubljani.

Jugoslovanski rekordi v lahki atletiki

V začetku letoš. sezone smo. Zato je prav, da si ogledamo rekorde, ki so bili doslej postavljeni v naši lahki atletiki. Onim, ki se prav posebno zanimajo za lahko atletiko in naše rekorde, priporočamo, da si jih izrežejo, potem pa sproti popravljajo, kakor hitro bo verificiran nov jugoslovanski rekord in bodo vedno na tekočem.

Teki: 100 m: 10.9 sek. Jamnicky Božo (Hašk); 200 m: 22.4 isti; 400 m: 50.8 isti; 800 m: 1:59.2 Tučan Franjo (Hašk); 1500 m: 4:11.0 isti; 5000 m: 15:45 Krevs Ivo (Primorje); 10.000 m: 34:04.2 isti; 1 ura: 16.869.50 m Šporn Stane (Ilirija).

Štafete: 4×100 m 44.2 reprezentanca Jugoslavije (Novaković, Skok, Mioković in Buratović); 4×200 m 1:35.8 sek. ASK Primorje; 4×400 m 3:33.4 reprezentanca Jugoslavije (Madarevič, Nikhazy, Skok in Tučan); 100, 200, 300, 400 m 6:06.6 reprezentanca Jugoslavije (Valtrich, Jamnicky, Pernar in Močan); 100, 200, 400, 800 m 3:29.2 Hašk; 200, 200, 400, 800 m 3:47.2 ASK Primorje; 4×800 m 8:31.4/5 reprezentanca Ljubljane (Gabersek, Zorga F., Zorga A. in Krevs).

Tek čez zapreke: 110 m: 15.4 sek. dr. Buratović L. (Concordia); 400 m: 58.2 Jamnicky B. (Hašk). Hoja: 2000 m: 9:31.6 Dobrin M. (Hašk); 3000 m: 14:46.1 isti.

Skoki: V višino z zaletom: 183 cm: Buratović (Conc.); v višino brez zaleta: 142 cm isti; v daljavo z zaletom: 696 cm Kallay B. (Maraton); v daljavo brez zaleta: 304 cm Spahić A. (SSK Sarajevo); troskok: 1380 cm Mioković S. (BSK); skok s palico: 352 cm Ferković P. (Hašk).

Meti: Kroga z boljšo roko: 1424 cm dr. Narancić V. (Conc.) z obema rokama: 2572 cm isti; disk z boljšo roko: 4416 cm Ambrozij K. (Obilič); z obema rokama: 7709 cm dr. Narancić (Conc.); kopje z boljšo roko: 5843 cm Messner V. (Hašk); z obema rokama: 8593 cm Kovačević A. (Hašk); kladivo: 4899 cm Goić P. (Hašk); disk s helenskim stilom: 3687 cm Kleut N. (Jugoslavija); petboj: 2877, 45 točk. Kalay L. (Maraton); desetboj: 6440, 225 točk isti.

Naši plavači v l. 1934

Prvenstvo seniorjev v plavanju in vaterpolu se vrši v dneh 27., 28. in 29. julija t. l. v Ljubljani v kopališču SK Ilirije; to prvenstvo je namenjeno izključno za sestavo jugoslovanske reprezentance v meddržavnih tekmah z Madjari, Avstrijci in Čehoslovaki. Tekma z Madjari je že perfektirana, Avstrijci doslej še niso odgovorili, Čehom bi pa najbolje konveriral 4. in 5. avgust. Ker pa je termin že zaseden s prireditvijo v Budimpešti, se vrši samo vaterpolo turnir slovenskih narodov in Romunije. Vsekakor pa prosi Češka plavalna zveza, da se to tekmovalje preloži na 7. in 8. avgust, v slučaju, da nam prej omenjeni termin ne bi odgovarjal. Naša plavalna zveza ne more pristati na ta termin, ker bi pomenilo to preveliko utrujenost naših plavalcev pred prvenstvom Evrope v Magdeburgu. Pristati more samo na tekmo med Jugoslavijo in Čehoslovako na dan 8. avgusta in to edino v vaterpolu in v štafeti 4×200 m prosti stil.

Naš mednarodni program v tekočem letu bi bil glede nato sledeči: 2. avgusta odhod iz Ljubljane 3. avgusta odpočitek v Budimpešti, 4. in 5. avgusta tromatch Madjarska-Ilirija-Jugoslavija v Budimpešti; 6. avgusta odhod v Prago, 8. avgusta Čehoslovaka-Jugoslavija v vaterpolu in štafeta 4×200 metrov, 9. avgusta odhod iz Prage, 10. in 11. avgusta odpočitek v Magdeburgu, 12. in 19. avgusta prvenstvo Evrope v Magdeburgu in 20. avgusta povratek domov.

Sport v Romuniji

V Romuniji je skrb za telesno vzgojo naroda velika. Že leta 1922. so osnovali narodni institut za telesno vzgojo, ki so ga pozneje spremenili v državno institucijo. Namen te institucije je upejlati telesne vaje v šolo in vojsko ter jih sploh razširiti med najširše plasti naroda. Za mladino so telesne vaje obvezne. Omenjeni institut pa ima še to važno nalogo, da vzgaja učne moči, ki potem prevzamejo vodstvo telesnih vaj na visokih in drugih šolah ter v vojski. Ti imajo tudi nalogo, da nadzirajo gradnjo stadionov, oziroma sportnih igrišč v mestih in podeželskih občinah, da izdajajo sportno-tehnično literaturo ter sploh skrbijo za napredek podeželskih društev in klubov, ki se bavijo s telesnimi vajami.

Uprava tega instituta je odvisna od prosvetnega in vojnega ministrstva in je podrejena vodstvu, katerega častni član je princ Nikolaj in v katerem so tudi zastopniki raznih oblasti.

Pouk na tej instituciji traja tri leta. Po izpitu imajo kandidati pravico poučevati telesne vaje na visokih šolah. Za one, ki niso obiskovali ta zavod, pa so upeljali neke nadomestne tečaje. Na visokih šolah pa nameravajo dalje uvesti po en oddelek izključno za telesno kulturo. Omenjeni institut ima 11.419 hektarjev sveta, na katerem je 4406 sportnih prostorov v raznih mestih in drugih krajih. Na deželi imajo občine celo zadevo v rokah, odnosno so poverjena s tem poslom. Glavno središče tega pokreta je Bukarešta, kjer so najrazličnejši domovi za dijakinje, častnike in podčastnike, dalje razne naprave za gojitev telesnih vaj, stadion, plavališča itd. Na obali Crnega morja nekako 15 km od Konstanca pa je šola za telesne vaje, kjer more prebivati istočasno 300-400 oseb. V načrtu imajo še nadaljnje sportne naprave in v drugih centrih države.

Pa tudi privatna inicijativa podpira to državno institucijo. V to vrsto se je osnovala posebna organizacija z imenom »Priatelji nacionalnega urada za telesno kulturo«, ki ima na sportni bazi zveze z vsemi sportnimi centri po deželi in ki

skrbi, da se sportna ideja čimbolj širi in ki skrbi za sportna igrišča, ki jih je priredila država.

Poleg omenjenih institucij, odnosno organizacij pa obstaja še druga zveza po imenu »Zveza sportnih združenj Romunije«, ki je bila ustanovljena 1912 in katere ima svoj sedež v Bukarešti. Ta zveza igra zelo važno vlogo v romunskem sportnem pokretu. Omenjena zveza je v letih 1924 in 1928 poslala tudi romunsko reprezentanco na olimpijske igre. Bavi pa se predvsem s sledečimi sportnimi panogami: nogomet, atletika, tenis, sabljanje, boks, vodni sporti, rugby, zimski sport in kolesarstvo.

V Romuniji so jako posrečeno združili delovanje državne sportne organizacije s privatnimi organizacijami: država gleda predvsem na to, da se sportni pokret lepo razvija, pomaga pa zlasti tam, kjer privatna inicijativa ne zadostuje, n. pr. pri izvežbanju sportnih učnih moči, pri gradnji sportnih prostorov itd., dočim popušča sportnim društvom in sportnim zvezam največjo prostost.

Udeležba na lahkoatletskih evropskih prvenstvih

Kakor znano, je prevzela izvedbo evropskih lahkoatletskih prvenstev Italija. Revija vseh atletov Evrope se vrši v Turinu meseca septembra. Radi vedno večje gospodarske krize, ki tare svet, je pretila nevarnost, da maksiška zveza ne bi mogla poslati svojih atletov na start. Ker bi to ne bilo pravo prvenstvo, če ne bi bile zastopane vse evropske države, zlasti pa one, ki imajo prvotne atlete, zato so se Italijani odločili, da sami nosijo del teh stroškov. Vsaka država mora biti zastopana na teh tekmah vsaj z enim atletom, je načelo prireditelja. Države, ki imajo dober lahkoatletski material, jih bodo poslale lahko več na račun Italije. Ključ, po katerem naj bi postale posamezne države svoje atlete na račun Italije v Turinu in ki ga mora odobriti še mednarodna lahkoatletka zveza, izgleda takole:

Po enega atleta pošljejo: Belgija, Bolgarija, Španija, Irska, Letonika, Litva, Luksemburška, Portugalska, Romunija, Turčija in Jugoslavija. — Po dva atleta pošljejo: Avstrija, Danska, Grčija, Švica, Čehoslovaka. — Po tri atlete pošljejo: Nizozemska, Norveška, Poljska. — Estonska pošlje štiri atlete. — Francija in Anglija jih pošljejo po sedem. — Madjarska osem. Nemčija in Švedska jih pošljejo pa po 13. — Največ, in to 15 atletov, pa pošlje Finska.

V predlogu so navedena tudi imena tekmovalcev, ki naj bi se udeležili teh prvenstev, vendar tudi to še ni definitivno, ker mora biti vsaki državi prepričano, da sama izbere svoje atlete in sicer po uspehih letošnje sezone.

Evropski plavalni rekordi

Moški:

100 m prosto: Barany (Madjarska) 58.4, Budimpešta, 12. maja 1931.
200 m prosto: Tatis (Francija) 2 : 12.2, Reims, 24. aprila 1932.
300 m prosto: Tatis (Francija) 3 : 27.6, Reims, 11. julija 1931.
400 m prosto: Tatis (Francija) 4 : 47. Pariz, 16. aprila 1931.
500 m prosto: Tatis (Francija) 6 : 01.2, Reims, 23. aprila 1932.
800 m prosto: Tatis (Francija) 10 : 15.6, Cañes, 21. julija 1932.
1000 m prosto: Tatis (Francija) 12 : 57.6, Pariz, 25. maja 1932.
1500 m prosto: Borg (Švedska) 19 : 07.2, Bologna, 2. septembra 1927.
100 m prsno: Cartonnet (Francija) 1 : 12.4, Pariz, 24. februarja 1933.
200 m prsno: Cartonnet (Francija) 2 : 42.6, Pariz, 8. februarja 1932.
400 m prsno: Rademacher (Nemčija) 5 : 50.2, New Haven, 9. marca 1926.
500 m prsno: Schwarz (Nemčija) 7 : 33.1, Braunschweig, 22. januarja 1933.
100 m hrbtno: Köppers (Nemčija) 1 : 08.8, 19. novembra 1929.
200 m hrbtno: Köppers (Nemčija) 2 : 39.7, Bremen, 18. januarja 1930.
400 m hrbtno: Besford (Anglija) 5 : 41.8, Birkenhead, 27. marca 1933.
4×200 m štafeta: Madjarska 9 : 27.7, Naples, 27. avgusta 1933.

Ženske:

100 m prosto: W. Den Quden (Holandska) 1 : 06, Antwerpen, 9. julija 1933.
200 m prosto: W. Quden (Holandska) 2 : 28.6, Rotterdam, 3. maja 1933.
220 jardov prosto: I. Cooper (Anglija) 2 : 44.2, Glasgow, 3. junija 1931.
300 m prosto: I. Cooper (Anglija) 3 : 50.4, London, 28. aprila 1931.
400 m prosto: M. Braun (Holandska) 5 : 42, Pariz, 30. avgusta 1931.
500 jardov prosto: H. M. James (Anglija) 6 : 57.6, Seacombe, 5. februarja 1923.
500 m prosto: M. Braun (Holandska) 7 : 18.23, 23. marca 1930.
800 m prosto: L. Andersen (Danska) 12 : 07.8, Kopenhagen, 26. julija 1933.
1000 m prosto: Y. Godard (Francija) 15 : 18.6, Pariz, 23. julija 1931.
1500 m prosto: Y. Godard (Francija) 23 : 32.4, Pariz, 29. julija 1931.
100 m prsno: E. Jacobsen (Danska) 1 : 25.8, Kopenhagen, 30. aprila 1933.
200 m prsno: E. Jacobsen (Dansko) 3 : 03.4, Stockholm, 11. maja 1932.
400 m prsno: I. Kastein (Holandsko) 6 : 29, Amsterdam, 29. aprila 1933.
500 m prsno: I. Kastein (Holandska) 8 : 12, Amsterdam, 19. novembra 1932.
100 m hrbtno: Ph. Harding (Anglija) 1 : 18.6, Wallasey, 30. maja 1932.
200 m hrbtno: Ph. Harding (Anglija) 2 : 50.4, Wallasey, 19. septembra 1932.
400 m hrbtno: Ph. Harding (Anglija) 6 : 12.4, 5. decembra 1932.
4×100 m štafeta: Holandska 4 : 43, Amsterdam, 12. novembra 1933.

Večja nogometna vrata bomo dobili

Komisija mednarodne nogometne zveze, ki se bavi s spremembo pravil in katero sestavljajo Nemec dr. Bauwens, Italijan Mauro, Francoz Delaunay in Belgijec Verdyk, dela na tem, da se pravila popolnoma zenačijo z angleškimi. Kakor znano, določajo o vseh spremembah nogometnih pravil zastopniki štirih britanskih nogometnih zvez, od mednarodne nogometne zveze pa sodelujeta v tem odboru samo dva zastopnika. V tem odboru imajo torej britanske zveze večino in zato se iz-

Gospodarstvo

Odtok zlata in deviz

Najnovejši izkaz o stanju Narodne banke kaže za 8. april tele postavke (vse v milj. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 31. marec):

Aktiva: zlato 1763.25 (—22.5), valute 0.19 (plus 0.17), devize 102.1 (plus 27.77), skupaj podlaga 1845.56 (plus 5.44), devize izven podlage 23.35 (—31.55), kovani denar 250.0 (plus 12.5), posojila: menična 1624.6 (—14.9), na vredn. papirje 236.9 (—0.07), efekti fondov 70.0 (plus 1.2), vredn. papirji 12.0 (plus 0.25), prejšnji predjudni državi 1717.4.

Pasiva: bankovci v obtoku 4186.04 (—46.46), drž. terjatve 8.2 (—1.6), žiroračuni 365.3 (plus 40.0), razni računi 633.0 (plus 24.36), skupno obveznosti po vidu 1006.5 (plus 62.84), obveznosti z rokom 989.44 (—36.15), obtok bankovcev in obveznosti po vidu 5192.5 (plus 15.6), odstotek kritja 35.54 (35.55), od tega samo zlato kritje 35.57 (34.10).

★

Predvsem moramo v daljšem času zabeležiti odtok zlata iz banke. To je letos drugič, prvi odtok je znašal 30.00 milj. (od 15. do 22. februarja). Toda tedaj so istočasno narasle v podlagi devize za 13.4 milj., devize izven podlage pa padle za 5.8 milj., tako da je znašala neto izguba 22.4 milj. Din. V dobi od 31. marca do 31. marca je zlati zaklad bil zmanjšan za 22.5, istočasno so devize narasle za 27.8 milj. v podlagi, izven podlage pa padle

za 31.6 milj., tako da ostane čista izguba per saldo 26.3 milj. Din.

Devlacijska politika se nadaljuje, kar se vidi posebno v zmanjšanju eskontnih posojil, dočim so lombardna posojila le malo izpremenjena. Z ozirom na že omenjeno dejstvo devlacijske politike sklepamo, da so bila lombardna posojila nadalje vračana v večjem obsegu, da pa so bila odobrena nekatera nova lombardna posojila, kar je per saldo dalo v izkazu navedeno razliko.

Po ultimu marca se je obtok bankovcev zmanjšal za 46.5 milj. Din in so se povečale zaloge kovane denarja za 12.5 milj. Din. V približno enaki meri so se povečale obveznosti po vidu, t. j. predvsem žirovni računi in razni računi.

Prav znatno je zmanjšanje obveznosti z rokom, kar kaže na napet položaj na denarnem trgu, ko se vrši za spomladne potrebe mobilizacija likvidnih sredstev. Obveznosti z rokom pa tvorijo tudi inozemske krediti, pa bi bilo sklepati z ozirom na zmanjšanje podlage, da so bile oddaje zlata in tudi deviz v zvezi z obveznostmi z rokom. Obveznosti z rokom so padle pod 1 milijardo dinarjev, torej na stanje v začetku leta 1932. Zal Narodna banka v svojih poročilih niti v pričujočih izkazih niti v letnih poročilih ne razčlenjuje dovolj jasno te postavke, da bi bila mogoča pravilna ocena, ker ni vseno, koliko znašajo tuzemske, koliko pa inozemske obveznosti, saj so vendar bistveno različne.

Izredna doklada na uslužbenski davek

Belgrad, 12. aprila. AA. Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal pojasnilo o načinu pobiranja izredne doklade za proračunsko leto 1934-35 za vse obvezance uslužbenskega davka.

Ta doklada znaša 1% od cel. stnih prejemkov, ki so podvrženi uslužbenskemu davku. Od plačila doklade izvzema zakon služničad, delavce in dnevniciarje, orožnike, graničarje, podčastnike in upokojence, ki so jim pokojnine urejene po določbah zakonov, ki so bili v veljavi pred uveljavitvijo zakona o uradništvu in drugih državnih uslužbenih civilnega reda z dne 31. julija 1923, zakona o državnem prometnem osebju od 28. oktobra 1923 in zakona o ustroju vojske in mornarice od 9. avgusta 1923. Ker se doklade odmerjajo na bruto-dohodke, ki so podvrženi uslužbenskemu davku, se v osnovno za izračunavo te doklade ne morejo všteti odbitki na podlagi čl. 93 zakona o neposrednih davkih.

Doklada se bo pobirala hkratu z uslužbenskim davkom. Tam, kjer se uslužbenki davek plačuje v gotovini po seznamu, se bo odtegovala po seznamu tudi izredna doklada. Višina doklade se mora v seznamu posebej označiti.

Tam, kjer se uslužbenki davek plačuje v znakih, se bo tudi ta doklada plačala v znakih, z lepljenjem v knjižico uslužbenskega davka.

V kolikor so se izplačila za mesec april že izvršila, pri izplačilih pa niso bile obračunane in pobrane tudi doklade, se bo pri prihodnjem izplačilu obračunala in pobrala tudi ta izplaščena doklada.

Taksiranje računov

Belgrad, 12. aprila. AA. Na podlagi člena 37 taksnega zakona je finančni minister odredil, da se od 21. aprila t. l. dajo v promet monopolski računi s takso 0.50 in l. Din, prtljažne matice po 0.50 in 1 Din, milinski računi po 0.50 in 1.— Din in spremnice za rečni promet z dosedanj tako 2.— Din, vendar s popravkom v taksi rubriki. Zamenjava dosedanjih prtljažnic in milinskih računov s takso po 0.25 Din, ter spremnice za rečni promet z izpremenjeno označbo v taksi rubriki z 10 na 15%, se bo vršila v roku 90 dni, to je od 21. aprila t. l. pa do vseheta 19. julija 1934. V zameno za sedanje prtljažnice in milinske račune s takso 0.25 Din bodo davčne uprave in blagajna za prodajo znank v Belgradu izdale v ustrežajoči višini takse znanke, v zameno za spremnice za rečni promet bodo pa izdale spremnice s popravljeno označbo v taksi rubriki namesto 10% 15%.

Trgovski kongres v Skoplju

Kakor smo že javili, bo dne 12. in 13. maja t. l. kongres jugoslovanskega trgovstva v Skoplju. Naslednje dni bo potovanje po južni Srbiji in sicer: Skopje—Bitolj—Prilep—Ohrid—Gostivar—Tetovo—Skopje. Na kongresu, ki bo veličastna manifestacija jugoslovanskega trgovstva, se bo osnovala Centrala zvez združenj Jugoslavije. Prireditelj bo zveza z zanimivim potovanjem, ki je za nas, Slovence, še zanimivejše, ker te zgodovinsko in prirodno velike in lepe pokrajine, običaje in življenje prebivalstva, še jako malo poznamo. Zveza trgovskih združenj v Ljubljani vabi vse trgovstvo, da se v čim večjem številu prijavi za udeležbo na kongresu in za potovanje Skopje—Bitolj—Prilep—Ohrid—Gostivar—Tetovo—Skopje in nato domov. Udeleženci uživajo velike vozne olajšave, pa tudi za prehrano in prenočišča bo poskrbljeno. Zveza trgovskih združenj sprejema prijave še do 18. IV.

dajajo vse odredbe samo v angleškem jeziku; Fifa, ki ima vse nogometni svet pod svojim okriljem, pa naj skrbi, da se iste pravilo izvajajo. Komisija za spremembo pravil pri Fifi hoče zastaviti vse svoje sile, da se vpletjejo po vsem svetu enotna pravila, da se s tem izbegnejo razne neprilike, ki so mogoče pri mednarodnih tekmah. Posebno velike so razlike v orodju in igriščih, ker se pri preračunavanju jardov in čevljev v metre ne vzame stvar čisto natančno. V Švici imajo na pr. vrata 7.20 metrov široka, dočim so v drugih kontinentalnih državah 7.30 m. V Angliji so na pr. vrata 8 jardov široka (7.31 m) in 8 čevljev visoka (2.43 m), medtem ko so pri drugih zvezah Fifa samo 2.40 m visoka. Vse te razlike hoče omenjena komisija še v teku tega leta odpraviti. Vprašanje pa nastane, če bo komisija dosledno in rigorozno postopala; v tem primeru bi seveda morala tudi 11 metrovko spremeniti in še nekatere druge spremembe izvesti. Dosedanja 11 metrovka bi v primeru, da se bo komisija točno držala angleških mer, merila samo 10.97 m, vrata bi pa merila 7.49 m itd. Omenjena komisija hoče vsekakor napraviti enotnost po vsem svetu, kar je edino pravilno, samo centimetre bi bilo zaokrožiti navzgor ali pa navzdol.

Sanacija osrednje zveze hrvatskih kmetijskih združenj. Kol pisejo zagrebški listi, je pričakovati ugodne rešitve prošnje Zveze hrvatskih kmetijskih združenj za sanacijo. Za sanacijo je, kot je bilo že poročano, potrebno 12 milj. Din za kritje izgub in 1 milijon za nadaljevanje dela in končno, da država odkupi od zveze po nominalni agrarne obveznice, ki jih bo dobila zveza za odkup zemlje v Cabunu. Teh obveznic bi bilo za 13 milj. Din. Seveda vsega država ne bi dala, ampak bi n. pr. prispevali združniki okoli 6 milj. Din, od tega bi prevzele članice zveze za 4 milj. agrar. obveznic za zemljo, ki je bila zvezi odvzeta za agrarno reformo.

Zagrebska borza za blago in vrednote ima občni zbor 25. aprila ob 18.

Nagradni natečaj za osnutke lepaka Tujsko-prometnega sveta mestne občine ljubljanske in ljubljanskega velesejma. Tujsko-promet. svet mestne občine ljubljanske in uprava ljubljanskega velesejma razpisujeta natečaj za osnutke lepaka za jesenski prireditvi: »Slovanski ples« in »Kulturna in gospodarska razstava ljubljanskega velesejma«. Za obe prireditvi je predviden en lepak. Nagrade: ena po 3000 Din, ena po 1500 Din in tri po 500 Din.

Cakovsko-medmurska hranilnica vloge 17.4 (20.5), tek. rač. 4.2 (4.16), reeskont 0.6 (?), menice 13.2 (13.9), dolžniki 5.9 (7.5), gotovina in naložbe 5.2 (5.4), čisti dobiček 0.27 (0.28) milj. Din.

Stalno naraščanje hranilnih vlog v Nemčiji. Pri nemških hranilnicah so tudi v februarju opazili znaten dotok vlog. V tem mesecu so hranilne vloge narasle za 329.5 milj. mark na 11.601.4 milj. mark, vendar ves prirastek ne predstavlja novih vlog, ker so tvorili prirastek tudi pripisi obresti in valorizacije dobroimetij.

Borza

Denar

Narasiel je edino le Trst, popustili so Amsterdam, Berlin in London, dočim so drugi tečaji ostali neizpremenjeni.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 9.20-9.30, na zagrebški pa je popustil na 9.275, na belgajski pa celo na 9.25, 9.225. — Orški boni so notirali v Zagrebu 32-34, v Belgradu 33.50-34.50.

Ljubljana, Amsterdam 2315.96-2327.32, Berlin 1350.14-1360.94, Bruselj 801.35-805.29, London 176.36-177.96, Curih 1108.35-1113.85, New York 3394.39-3422.65, Pariz 225.88-227, Praga 142.23 do 143.09, Trst 292.68-295.08.

Promet na zagrebški borzi je znašal 48.049 Din. Curih. Pariz 20.38, London 15.95, New York 308.75, Bruselj 72.25, Milan 26.48, Madrid 42.225, Amsterdam 208.95, Berlin 122, Dunaj 73.31 (priv. 56.875), Stockholm 82.20, Oslo 80.40, Kopenhagen 71.25, Praga 12.84, Varšava 58.32, Atene 2.93, Carigrad 2.51, Bukarešta 3.05.

Vrednostni papirji

V tendenci kakor tudi v tečajih ni bilo znatnejših izprememb. Do prometa je na zagrebški borzi prišlo v dolarskih papirjih, in sicer: 7% Belorovo posojilo 3000 dol. in 7% pos. Drž. hip. banke 1000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 71-72, agrarji 36-37, vojna škoda 312.50 bl., begl. obv. 53-54, 8% Bler. pos. 54-55, 7% Bler. pos. 52-53, 7% pos. Drž. hip. banke 66-68, Kranj. ind. 250 bl. — Eksekutivno je bilo prodanih 12 kom. škode ex coupon 1934 po 292.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 70.50 den., agrarji 36-37, vojna škoda 312.50-314.4, 310-312, 5. 308.50 den., 6. 7. 307 den., 6% begl. obv. 53-54, 8% Bler. pos. 54.50-55.50, 7% Bler. pos. 52.38-52.75 (52.25, 52.50, 52.75), 7% pos. Drž. hip. banke 66-69 (66). — Delnice: Narodna banka 4000 den., Priv. agr. banka 255-259, Osj. livarna 135 d., Impex 50 d., Trboveljska 107.50 bl.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71 den. (71), agrarji 37 den. (36), vojna škoda 313.50 do 314.50, 6% begl. obv. 54-54.25 (54), 8% Bler. pos. 55.25-55.50 (55.25), 7% Bler. pos. 52.25 do 52.75 (52.50, 52.25). — Delnice: Priv. agrarna banka 257.50-259 (259, 258).

Žitni trg

Posiovanje je postalo živahnije in so bile d. nes cene tele: pšenica bč. 80 kg 1% 105, ban. 77 kg 2% 98-100, kuruza nad času primerno suha za mletve sposobna Novi Sad okoli 70-72.50, Sisak za začetek maja 90, moka je popustila na 190-200 po kakovosti. Kar se tiče kakovosti koroze, je omeniti, da je kakovost zadovoljujoča predvsem v Banatu, ostali kraji, ki so pa bližji Donavi, pa imajo slabšo kakovost, čim bližji so Donavi.

Živina

Sejem za prašiče

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 13. aprila: 11.00 Šolska ura: O lepota Zahadne Indije (Ing. Ferdo Lupša), 12.15 Instrumentalni solist, koncert, 12.45 Poročila, 13.00 Čas, Michele Fleta poje na gramof. ploščah, 18.00 Reprod. orkestralni koncert nar. pesmi 18.30 Predavanje ZKD, 19.00 Francoščina (prof. Prezelj), 19.30 Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka), 20.00 Prenos iz Zagreba, 22.00 Čas, poročila, lahka glasba.

Sobota, 14. aprila: 12.15 Vesele slovenske pesmi v repod. glasbi, 12.45 Poročila, 13.00 Čas, repod. operne uverture, 18.00 Plošče, stanje cest, 18.30 Zabavno predavanje (g. Daneš), 19.00 Ljudski nauk o dobrem in zlu III.: O razumu (Veber), 19.30 Zun. polit. pregled (dr. Jug), 20.00 Prenos akad. iz Uniona v proslavo Don Bosca, 22.00 Čas, poročila, lahka glasba.

Drugi programi:

Petek, 13. aprila: Belgrad: 19.30 Lahka glasba, 20.00 Zagreb: 20.00 Klav. koncert, 20.30 Glasba lužinskih Srbov, — Dunaj: 17.15 Klavirska glasba, 19.00 Zabavni koncert, 19.40 Rožni vrtiček (legenda), — Budimpešta: 19.30 »Don Carlos«, op., Verdi, — Milan-Trst: 21.00 »Trnulčica«, opera, Respighi, — Rim: 20.45 Violinski in vokalni koncert, 21.30 Zopet začetek (veseloigra), 22.00 Vokalni in orkestr. koncert, — Praga: 20.00 »Prodana nevesta«, (prvotna oblika opere), — Varšava: 15.00 Koncert filharmonije, Vsa Nemčija: 20.15 Ribiški klci na pomoč.

Sobota, 14. aprila: Belgrad: 19.30 Operne arije, 20.10 Pester večer, — Zagreb: 15.00 Vokalni koncert, 20.45 Zagrebški trio, — Dunaj: 16.30 Koncert, 20.00 »Težaven«, veseloigra, — Budimpešta: 17.30 Vojška godba, 20.00 Pester večer, — Milan-Trst: 21.00 Cerkveni zbor poje, Rim: 21.00 Prenos opere, Praga: 19.20 Prenos iz Klatova, — Varšava: 20.00 Orkestralni koncert, 21.20 Klavirski koncert: Chopin.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Petek, 13. aprila: Zaprtu.

Sobota, 14. aprila: »Kulturna prireditev v Črni mlaki«. Izven. Globoko znižane cene od 5 do 14 Din.

Opera

Začetek ob 20.

Petek, 13. aprila: »Baletni večer«. Izvajajo člani belgrajškega baleta. Izven. Znižane cene.

Sobota, 14. aprila ob 15: »Rusalka«. Izven. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 5 do 15 Din.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 13. aprila ob 20: »Akademija zveze mladih intelektualcev«.

Sobota, 14. aprila ob 20: »Hokuspokus«. Premijera.

Živahen hipotetni trg

Ljubljana, 12. aprila.

Marec je bil letos v primeri s februarjem in januarjem prav živahen na hipotetnem trgu. Pri mnogih realitetah mesta in okolice so bile vključene velike posojilne in kreditne vsote, tako v mestu na neki vložek 500.000 Din v korist državnega zaklada, pri nekem podjetju pa je bil zabeležen hipotetni kredit do 1.000.000 Din. V knjižene pa so bile tudi manjše terjatve, tako od 50 do 1000 Din. Celotno je bilo pri 61 nepremičninah mesta in okolice intabulirano na posojilih 5.032.900 Din. To je najvišji znesek, ki je bil letos v 1 mesecu vključen, kajti januarja je bilo letos intabulirano pri 51 posetvilih 1.202.741 Din, februarja pa pri 71 realitetah 2.106.602 Din. V letošnjem prvem četrtletju je bilo torej na 189 nepremičninah intabulirano 8.342.243 Din, dočim lani v prvih treh mesecih na 178 zemljiških 12.292.083 Din. Pač poučno in značilno za selanje gospodarske prilike, ko so še vedno težave za likvidnost denarja.

Ludvik Ganghofer:

62

Samostanski lovec

Narezali so dosti dolgih, upogljivih palic, posekali snreke, jo sežagali v plošče in iz vsake izbili stržen.

Mračilo se je še, ko so bili fantje z vsemi pripravi gotovi. Gostje so se množili; fant je prihajal za fantom iz doline, vsak z glasnim ukanjem; z vseh planšarij, večkrat po cele ure daleč, so se zbirale planšarice, in vsaka je prinesla s seboj za kres z blagoslovljeno vodo poskropljeno poleno in dolgo baklo, da bi odnesla skozi temno noč svetli ogenj domov.

Ko se je na temnem nebu zaiskrila prva zvezda, so zanetili ogenj v grmadi. Molče so stali vsi naokrog in pazili, kako visoko bo dvignil prvi plamen: tako visoko bo zrasel lan v tem letu.

Pokljaje in proskajete je ogenj naraščal in ni trajalo dolgo, ko so plameni hrumeče zaplapolali visoko v zrak, se prepletali in zvijali kakor stotine žarečih kač. Tedaj so se v temni noči po vseh vidnih vrhovih Lattenberga in Watzmanna, Göhla in Untersberga posvetili novi kresovi, da se je zdelo, kakor da bi nebo streslo svoje zvezde kot goreče utrinke na vse gore.

Meh je zahreščal, citre zapele, vsak fant je prijel svojega dekleta in v sklenjeni vrsti so zaražali pari okrog ognja, dokler grmada ni začela razpadati in se plameni nižati. Tedaj so se pari uvrstili v dolgo vrsto.

»Skočite, dekleta in fantje,« je zaklical citrar, »da vas pri žetvi ne bo bolel križ.«

In prvi fant v vrsti je zagnal klobuk kvišku in zapel:

V zrak sem klobuk zagnal,
dečla na znanje dal:
Dečla, če maraš me res,
skoči visoko čez kres!

Razigrano mu je ponudilo dekle roko, enakomerno sta se pognala... bo hop! so kriknili dru-

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; šenitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonaska, 3 mm visoka petlitna vrstica po Din 2.50. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

TVRDKA IVAN JAX & SIN

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2 — prodaja več novih čevljarških strojev po zelo ugodni ceni.

Službe iščejo

Organist

cecilijanec, fant, vojaščin prost — išče službo. Nastop takoj. — Führer, Ivan, Rajnkovec, Rogaška Slatina. (a)

19 letni fant

išče službo sluge ali karkoli. Gre tudi na kmete. Za en mesec tudi brezplačno. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4110. (a)

Vajenci

Učenko

z zadostno šolsko izobrazbo sprejemem. Marija Mair, trgovina, Pred-dvor. (v)

Denar

Hranilne knjižice

in prepise prvovrstnih tukajšnjih denarnih zavodov jemljemo do preklica zopet v račun. A. & E. Skaberne, Ljubljana. (r)

Vlogo

ca. 24.600 Din pri Ljub. kreditni banki - ugodno prodam. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Gotovina« št. 4069. (d)

Vlogo

Kranjske mestne kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »100 tisoč« štev. 4121. (d)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje solčno, s kopalnico, na Gerbičevi cesti, oddam. Poizve se: Oražnova 3-I.

Za avgust t. l. se oddajo pritrilni poslovni prostori in stanovanje pripravi za pisarne — zdravilna ev. prodajalne v Ljubljani Kr. Petra trg 3, kjer se poizve natančneje. (e)

15. in 16. aprila 1934

Vnajem

Gostilna

se odda na račun spretni natakarici. Ugodni pogoji. Gostilna Hausenbichler, Zalec. (a)

Posestva

Droben oglas »Slovenca« oostestvo ti hitro prodaj; če te ne z gotovim denarjem na kupca ti s knjižem da.

Trgovina

na zelo prometnem kraju in s sigurno eksistenco se prodaja Polovica kupnine se lahko prevzame v hipoteki. Več se poizve v upravi pod št. 3908. p

Enonadstropno hišo

štiristanovanjsko, z dvoriščem in elektriko, v mestu na Gorenjskem, in enonadstropno hišo — z dvoriščem, v trgu na Gorenjskem — ugodno prodam. Obe hiši sta v dobrem stanju, bili bi pripravi za trgovca, obrtnika ali upokojenca. — Vzamem na račun tudi manjšo hišo v predmestju Ljubljane. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4117. (l)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajam al motorja bi znebil se rad hrk kuncer ti mnogo prišene Slovenec najmanjši inserat

Zelo poceni se oblečete pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri Iv. Schumi Dolenjska cesta Telefon štev. 2951

Vinska razstava in vinski selem v Slov. Konjicah

Znamenit zdravniški izum na polju kozmetike.

Sedaj je lahko pomladiti uvelo in ostarelo kožo ter je napraviti belo in svežo. Znanost je naposled našla element, ki redi in pomlajuje kožo. Če se ta sestavina uvede v kožno tkivo z gladilnimi kretnjami, izginejo gube in brazde, zajedalci, razširjene znojnice in vsi drugi nedostaki. Ta nov element, ki kožo redi in pomlajuje, se pridobiva od mladih živali in nahaja se v novi kremi Tokalon. Polepševalno in krepično delovanje te kreme daje koži videz zdravia in mladosti, ki prihaja iz podkožnega tkiva. Celo najgrše lice postane divno lepo.

Uporabljajte kremo Tokalon, hranilo za kožo rožnate barve zvečer pred počitkom. To sredstvo redi in pomlajuje Vašo kožo med snom. Kremo Tokalon, hranilo za kožo bele barve (brez maščobe) pa uporabljajte zjutraj. Ta krema beli in napenja kožo, osvežuje Vaše lice za ves dan ter omogoči najboljšo priporočitev pudra.

Bela Vaša polt in pomladitev kože, pa naj bi bila ta poprej v še tako slabem stanju, so uspehi, ki nadkriljujejo celo Vaše najljubše sanje. Iznemadili in očarali Vas bodo.

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ul. in Stari trg.

Moško kolo

poceni napredaj. Dvorkova 3/I, levo. (l)

Več postelj

iz mehkega lesa, malo rabljenih, z vložki in blazinami — ceno napredaj. Istotam oddam sobo in kuhinjo. Aljaževa 8. (l)

Kupimo

Hlode

smrekove, jelove, kupim. Berčun, Ljubljana, poštni predal 151. (k)

Krompir

beli in roza, vagona količine, kupimo. Ponudbe pod »Nujno« na podružnico »Slovenca« Celje. k

Inserirajte

V

„Slovenca“!

Obhajline slike!

Belii molitveniki!

Približuje se doba prvih sv. obhajil, zato si dovoljemo opozoriti preč gg. katehete na obhajline slike katerih imamo v dveh velikostih po približno 50 vzorcev. Cene so izjemno nizke, tako da si vsak lahko nabavi najfinjšje vzorce.

Istotako nudimo edino le mi molitvenik „Pri Jezusu“ v beli vezavi. Dobi se v okusni izdelavi ter v dveh izpeljavah, prva gladko bela, druga imitirana kot bisernica. Cena Din 30.—. Pri večjem odjemu popust!

Oglejte si zalogo!

H. NIČMAN - Ljubljana - Kopitarjeva 2

Dobri Bog je odpoklical k sebi našo drago

Lucijo Mekinda

K večnemu počitku jo bomo spremili v soboto 14. aprila ob štirih popoldne iz splošne bolnišnice k Sv. Križu.

Mir njeni duši!

Ljubljana, dne 12. aprila 1934.

Jožef Mekinda, črkoslikarski mojster in sorodniki.

roma so odhajali, nizzol ali pa vprek čez bregove, vsako dekle s svojim fantom. Pozdravi, vrisk in petje je v svetli mesečini odmevalo z vseh poti in s steze, vodeče v Podmostan, so se oglašali še grgrajoči glasovi dude. Kmalu so v somraku mesečne noči izginile zadnje postave domov se vračajočih, in po vseh potih so se premikale samo še bakle, sleplnim prividom podobne, in vsaka je svetila tihi sreči, nežnemu vasovanju in dolgim poljubom nasproti.

Hajmo se je nameril iz gozda. Tedaj je videl še nekoga stopiti k ugašajočemu ognju: bil je Jurče. Porinil je šop tresk v žerjavico in ko so zagorele, je odnesel sveti kresni plamen v Cencino bajto.

Hajmo ga ni hotel srečati; v gozdni senci je krenil počasi v stran. Ko je potem prečkal pašnike, je nenadoma začul ob sebi bidek jok. Pod samotno smreko je videl sedeti Cenco; z rokami si je zakrivala obraz in vse telo se ji je treslo v joku. Njegovih korakov ni čula; šele, ko jo je tiho poklical po imenu in ji položil roko na ramo, je prestrašeno pogledala kvišku, in ko ga je spoznala, se je hripavo zadržala nanj: »Kaj hočeš?«

»Čul sem te jokati — in me je zabolelo! In prosil bi te rad za zameru, če sem te kedaj razžalil... glej, Cenca, saj nič ne morem zato.«

Jezno se je zasmejala in sunila s sklenjenima rokama naprej.

»Ne smeš biti taka, Cenca. Nobeden ni kriv — se pač ni moglo zgoditi, da bi se našla v veselju in miru — poglej, Cenca, pa si bodiva vsaj zdaj dobra prijatelja v srčnih bolečinah! Če bi ti le mogla pogledati, kako je meni tu notri — vem, da bi se ne jezila več, ampak bi imela usmiljenje z mano.« Njegov tihi, ihteči glas se je izgubil v trdnem vzdihu.

»Hajmo!« je jeknila in ga potegnila z obema rokama k sebi. »Pojdi sem in nič se me ne boji! Meni smeš povedati vse. Kaj ti trga srce? Povej mi, Hajmo, povej!«